

TOILA VALLA LEHT

Nr 167, MAI 2020

Distantsõppe piirangud panevad loovalt mõtlema

Kui eelmises valla lehes kirjutasin: „Ma ei tea, kas valla lehe ilmudes oleme me juba koolis või ikka koduõppel...“, siis nüüd, kuu aega hiljem, saame tõdeda, et see jätkub endiselt.

Tänaseks, kui on kodus õpitud juba üle kuu aja, võib öelda, et õppe vorm on paika loksunud. Kui algul oli palju segadust ja teadmatust, et milliseid abistavaid keskkondi õppes kasutada (Hit-sa, Haridustehnoloogide Liit ja Facebooki ainegrupid raputasid neid nagu varrukast), siis tänaseks on iga õpetaja konkreetse klassiga parimad toimivad lahendused leidnud. Ka õpilased on tunnistanud, et algul „õpetajad pingutasid üle ja raske oli orienteeruda, mida vaja alla laadida ja kuhu vaja konto teha“. Õpetajadki on tunnistanud, et esialgu valitses justkui segadus ja taheti kõike teha parimal moel, sest loodeti kahe nädala pärast kooli saada ja seal planeeritud jätkata.

Vahetult enne vaheajale minekut toimus Toila ja Kohtla-Nõmme õpetajate ühine koosolek Zoomi-ruumis (sõna Zoom on vist küll kõigile, kes koduõppel ja -kontoris, teada). Arutasime ainegruppides, kuidas on läinud, mida huvitavat on internetist õpetusele abiks leitud, jagasime üksteisega kogemusi. Tore oli tõdeda, et mõned aineõpetajad olid kohe distantsõppe alguses asunud koostööd tegema. Koosolekust sündis kokkuvõtte, millele pääseb igaüks ligi, kui on soov oma tööd viimasel õppeperioodil täiustada. Mõlemas koolis toimuvad iganädalased Zoomi-koosolekud, Toilas lisaks ka igapäevased Zoomi-kohvivahetunnid – kõik ikka selleks, et üksteist abistada.

Väga suure lisakoormuse on saanud sellel perioodil muidugi vanemad. Nooremate laste puhul on vaja koos õppida ja aidata neil internetis õigetes keskkondadesse sisse saada ja aidata õpetajatele töid edastada. On vanemaid, kes lähevad hommikuti tavapäraselt tööle ja lapsed jäävad „peale-

Näiteid Toila gümnaasiumi kunstõpetuse tööd distantsõppel. Fotod piltildest: Toila gümnaasiumi koduleht, toila.edu.ee

loetud sõnadega“ koju kooliasju korraldama ja on vanemaid, kes ise kodukontoris aheldatuna peavad hakkama saama nii oma töö kui lapse juhendamise kooliasjades. Sügav tänukummardus kooli poolt kõikide laste vanematele – jõudu teile selles töös, sest distantsõppe jätkub...

Selle kooliaasta teises pooles on paljud teistmoodi – õpilased saavad koolilõuna asemel

koolist soovi korral toidupaki; koolimajja on asja vähestel; nädala lõpus loeme kokku õpilased, kes distantsõppes osalenud pole nn „kadunud õpilased“; üleminekuksamid jäävad ära; põhikooliõpetajad ei pea tegema lõpuksameid; gümnaasiumieksamitega on aprilli lõpus ikka veel palju segadust; lõpuaktusi senisel moel korraldada ei tohi...

Aga tore on see, et igasugused

piirangud panevad inimesed loovamalt mõtlema ja ka koolirahval on mõtteid, kuidas kooliaasta lõpus tubli töö tegijaid tänada. Ja mida uut ning innovaatilist kaasa võtta sellest aastast järgnevasse õppeaastasse.

Õpilaste abiga pani loo kokku
Merike Lepsalu

Mida arvavad õpilased ise kogu sellest kodus õppimisest?

Minu esimene koduõppenädal möödus suhteliselt rahulikult. Ärkasin hommikuti kell 8 või 9. Sõin kiire hommikusöögi, et alustada tööde tegemist. Alustasin kergematest ainetest nagu matemaatikast, eesti keelest ja loodusõpetusest. Eriti meeldis mulle kui õpetaja lisas 10Monkeys. Mulle meeldib neid ülesandeid lahendada, sest need on toredad ja lõbusad. Mulle meeldib ka Opiqu ülesandeid lahendada nii matemaatikas kui ka teistes õppeainetes. Autot meisterdada oli ka tore. Peale õppimist läksin õue natukeseks koertega mängima või ühe koeraga jalutama. Käisime ka emmega pargis jalutamas ning mängisime aias tennist ja sulgpalli. Toas mängime erinevaid lauamänge. Mulle meeldib küll koduõppel olla, kuid koolis on toredam, kuna näen sõpru ja oma lemmikõpetajat – meie klassijuhatajat.

Hanna-Teele, 3. kl

Distantsõppe tuli küllaltki ootamatult. Alguses mõtlesin, et kuidas see õppimine hakkab minema. Aga ma muretsesin asjatult, sest tegelikult läheb mul väga hästi. Minu ema on ka õpetaja, seega on ta alati kodus ja saab mind vajadusel natuke juhendada. Suurte tööde tegemist peab ema rohkem meelde tuletama, sest ilmad on olnud ilusad. Olen palju õues olnud ning rattaga pole ma kunagi nii palju nädala peale kokku sõitnud (185 km). Hea on see, et saan kauem magada ja mul on rohkem vaba aega, mida saan ise planeerida. Halb on see, et sõpru ei näe ja muusikakooli veebitunnid pole nii head kui muidu. Kui sõpru näeks ja muusikakoolis saaks käia, siis võiks kodus õppida küll.

Märten, 4. kl

Minu päevaplaan näeb välja selline: kui ma hommikul ärkan, hakkab suhteliselt kohe õppima, siis peale paari tundi õppimist ma söön ja kui mul on õpitud, siis tegelen enda asjadega edasi. Mind on kõige rohkem aidanud klassikaaslased ja vanemad sõbrad. Koduõppel meeldib mulle see kõige rohkem, et saan rahulikult teha õppimisi ja veel otsida infot muudest allikatest kui ainult õpikust.

Mia, 7. kl

Distantsõppe on minu jaoks edenenud hästi. Enamus ainetes saan normaalselt hakkama ning probleeme ei teki. Mõnikord on matemaatikas küll probleem, et ei saa teemast 100%, kuna ei saa sellele loogikale pihta, mida õpetaja tahvli ees välja tuua oskab. Sellegi poolest saavad kõik asjad tehtud. Mõnel juhul on juhtunud, et Opiqu ülesanne jääb tähtsaks esitamata, sest ülesanded ise on tehtud, aga ununeb „esita“ nupp. Loodan, et karantiin hakkab juba lõpupoole saama, kuid inimeste tervise arvelt ei tohi nurki lõigata!

Henri Markus, 8. kl

Kallid Toila valla emad! Kaunist emadepäeva!

Enamik teisi kauneid asju elus tuleb kahe- või kolmekaupaga, kümnete ja sadadena.

On palju roose, tähti, päikeseloojanguid, vikerkaari, õdesid ja vendi, tädisid ja nõbusid, kuid ainult üks ema terves maailmas.

„EMALE MEELDIVAD UUED KLEIDID, MUUSIKA, PUHAS MAJA, TEMA LASTE MUSTID, AUTOMAATPESUMASIN JA TSS.“

„EMAL ON PEHMED KÄED JA TA LÕHNVAB HÄSTI.“

„EMA VÕIB OLLA ÜKSKÕIK KUI SUUR VÕI ÜKSKÕIK KUI VANA, KUID TA EI TUNNISTA KUNAGI, ET TA ON ÜLE KOLMEKÜMNE.“

„EMALE EI MEELDI, KUI LAPSED ON HAIGED, PORISED JALAD, JONNIMINE, VALI LÄRM JA HALVAD TUNNISTUSED.“

„EMA OSKAB KÜPSETADA MATTSVAID KOOKE JA PIRUKAID, KUID TALLE MEELDIB, KUI LAPSED SÖÖVAD KÖÖGIVILJA.“

„EMA OSKAB VAADATA KRAADIKLAASI (TSSI SUUREKS HÄMMASTUSEKS) JA VÕTTA NAGU VÕLUVÄEL SUUDLUSEGA VALU ÄRA.“

„EMA OSKAB PONTSAKA IMIKU MÕNE SEKUNDIGA TALVEKOMBINESOONI PAKKIDA JA KURVAD NÄOKESED OMA SUUDLUSEGA RÕÖMSAKS TEHA.“

TASUB TEADA

Muutused Toila valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste piirmäärad

21. aprillil kinnitas Toila Vallavalitsus uued piirmäärad Toila valla eelarvest makstavatele sotsiaaltoetustele.

Leibkonna sissetulekust mittesõltuvate sotsiaaltoetuste piirmäärad

- 1) sünnoetus 320 eurot
- 2) matusetootus 300 eurot
- 3) lasteaiaga kohatav hüvitamine vastavalt Toila Vallavolikogu 27.11.2019. a määruse nr 70 „Sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksmise kord“ § 3 lg 1 punktile 7. (Lasteaia kohatav hüvitatakse lapsevanemale 100% ulatuses kui peres on kaks ja enam last, kes käivad lasteaias ja nii vanema kui ka laste elukoht on rahvastikuregistri andmetel Toila valla lasteasutuse poolt esitatud avalduse alusel. Avalduses märgitakse taotleja nimi, kontaktandmed, arvelduskonto number, lasteaias viibimise, laste nimed ja isikukoodid ning lisatakse kuludokumentid.)

Leibkonna sissetulekust sõltuvate toetuste piirmäärad

- 1) toetus lasteaiakulude osaliseks hüvitamiseks – kuni 50 eurot lapse kohta kuus;
- 2) toetus kooliaasta alustamisega seotud kulutuste osaliseks hüvitamiseks õpilastele kuni 19. eluaastani (k.a) - kuni 50 eurot lapse kohta aastas;
- 3) toetus retseptiravimite maksumuse osaliseks hüvitamiseks – kuni 120 eurot isiku kohta aastas;
- 4) toetus raviteenuste osaliseks hüvitamiseks – kuni 70 eurot isiku kohta aastas;
- 5) toetus sotsiaal- ja tervishoiuteenusele sõidukulu osaliseks hüvitamiseks – kuni 120 eurot isiku kohta aastas;
- 6) toetus prillide ja invaabivahendite ostmise või laenutamise osaliseks hüvitamiseks – kuni 100 eurot isiku kohta aastas;
- 7) toetus küttematerjali ostmise osaliseks hüvitamiseks era- ja kortermajades – kuni 250 eurot leibkonna kohta aastas;
- 8) toetus laste- ja spordilaagri kulutuste osaliseks hüvitamiseks – kuni 70 eurot lapse kohta aastas;
- 9) toetus erakorraliste kahjude ja kulude osaliseks hüvitamiseks – üksikjuhtumist lähtuvalt;
- 10) muu sotsiaaltoetus hädavajalike kulutuste osaliseks hüvitamiseks – kuni 100 eurot isiku kohta aastas.

Määrust rakendatakse alates 1. maist 2020.

TVL

Eriolukorra pikendamine

- Valitsuse otsusega pikendatakse koroonaviiruse levikust tingitud eriolukorda kuni 17. maini (k.a).
- Eriolukorras kehtestatud piirangud on aidanud saada koroonaviiruse leviku Eestis kontrolli alla.
- Piirangud on jätkuvalt vajalikud, kuna Eestis tuvastatakse üha uusi nakatunud ning uusi haiguskohtadeid.
- Piiranguid leevendatakse sammhaaval, et inimesi ei tabaks uus haigestumise laine.

Parem üks nädal liiga kaua, kui üks päev liiga vähe.

VABARIIGI VALITSUS

1247 kriis.ee

TOILA VALLA LEHT

Väljaandja:

Toila Vallavalitsus
Pikk 13a, 41702 Toila
toilavv@toila.ee
+372 336 9845
toila.kovtp.ee

Toimetaja:

Kujundus:

Trükk:

Tiraaž:

Lea Rand
Ajakirjastus OÜ
Printall AS
2100

Kaasautorite materjale
ootame iga kuu
25. kuupäevaks
e-maili aadressile
lea.rand65@gmail.com

Toila valla heakorraee

Toila valla igal inimesel, perekonnal ja ettevõttel on oma lugu, kuidas ja miks sai Toila vallast tema kodu- või tegutsemiskoht. Igal perel ja ettevõttel on omad kombed, traditsioonid, elu- ja tegutsemisviisid. See kõik rikastab meie kogukonda.

Ühise territooriumi kasutamisel selliselt, et Toila valla oleks jätkuvalt piirkonna hinnatuim kodukoht meile ja ahvatlev uutele oma kodukoha otsijatele, on oluline mõningaid tegevusi ühiselt koordineerida.

Selleks, et naabritevahelised suhted ei tekitaks arusaamatusi, et lemmikloomad pakuksid rõõmu ega satuks inimeste pahameele keskmesse, et meie kodukoha teeksid eriliseks kaunid rohealad ja põlispuud, et kalmistutel säiliks ajalooline hõng, et meie hoiakud oleksid keskkonnasäästlikud, et meie käsi tõruguks prügi kuhu juhtub maha pillama ja prügi ei risustaks meie maad, et meie kogukonna tegevused oleksid kooskõlas Toila valla seatud eesmärkidega, on Toila vallas kehtestatud eeskirjad, mille järgimine kujundab ühtse tegutsemisviisi ning on kõigile era ja juriidilistele isikutele kohustuslikud. Teeme siinkohal meeldetuletava ülevaate Toila vallas kehtivatest eeskirjadest.

Toila valla heakorraeeskiri

(vastu võetud 22.08.2018 nr 20)

Heakorraeeskiri on kohustuslikuks täitmiseks kõigile Toila valla territooriumil elavatele, viibivatele ja tegutsevatele isikutele ning kinnis- või vallasvara omanikele ning selle eesmärgiks on tagada vallas heakord ja puhtus.

Heakorraeeskirjas kasutatud mõiste kinnistu on kinnistusraamatusse iseseisva üksusena kantud kinnisasi (maatükk), hoonestusõigus, kasutusvaldus, korteriomand, korterihoonestusõigus, muud võimalikud seadusjärgsed kasutused, samuti katastrirüskus ja reformimata riigimaa.

Hooldusala on kinnistuga või

krundiga külgnev maa-ala kuni kõnni- või sõiduteeni.

Kinnistu omanikud võivad olla eraisikud, korteriühistud, asutused, ettevõtted, maaomani- kude, garaažiühistud, aiandus- ja suvilahistud ühiselt ja eraldi iga krundi omanik, omavalitsus ja riik.

Heakorratööde loetelusse lisagu kinnistuomanik järgnevad heakorraeeskirjas nimetatud tööd, mis on heakorraeeskirjas nimetatud: niitma maatulundusmaal ja sihtotstarbena maal rohtu vähemalt üks kord aastas peale jaanipäeva hiljemalt 1. septembriks; niitma kinnistul ning selle hooldusalal rohtu vähemalt üks kord kuus suveperioodil: pügama hekki, karpima puud ja põõsad, mis kasvavad väljaspool kinnistu piire ja varjavad liikluskorraldusvahendi, takistavad jalakäija, jalgratturi või sõiduki liiklust, puhastama kinnistu võsast; ettevõtte omanik on kohustatud korraldama äri- ja tootmismaal rohu niitmise selliselt, et rohu kõrgus ei ületa 15 cm; tihe-

asustusaladel koristama varisenud puulehed kõnniteelt, alevi ja alevikus haljasaladelt; hoidma kinnistu ja hooldusala puhtad prahist, lumest ja jäät ning vajadusel teostama libedusetõrjet. Lumetõrje teostamisel ei tohi loopida lund sõiduteele; kinnistu reostamisel või risustamisel on reostaja või risustaja kohustatud selle puhastama. Kui reostajat või risustajat ei ole võimalik kindlaks teha, peab ala korraldama selle omanik.

Lisaks tuleb kinnistul olevate kuivenduskraavides tagada tõrgeteta veevool; tagama kasutusel mitteoleva ehitise hooldamise, sh tagama ehitise ja sinna juurde kuuluva kinnistu heakorra ning vältima hoone varisemisohhtlikkuse, sulgema sissepääsud hoonesse ja kinnistule; tiheasustusaladel tagama hoone aadresskoha õige tähistuse.

Toila valla heakorraeeskiri käsitleb valla kohustusi, avaliku

koha heakorra nõudeid, mootor-sõiduki omanike ja kasutajate kohustusi, nõudeid küttekolde- välise tule tegemist, loomapidamise nõudeid, müügikoha omaniku kohustusi, ehitustegevusega kaasnevaid nõudeid heakorra tagamiseks, põllumajandus-, metsandus- ja veoettevõtja, tehnovõrgu omaniku kohustusi. Välja on toodud heakorranõuete täitmist tagavad keelud

Hea on tõdeda, et valdavalt hoiavad meie kogukonna inimesed ja ettevõtted oma territooriumi korras. Kui siiski korduvatele meeldetuletustele ei hoolita kinnistu ega ümbruskonna ilmet on omavalitsusele õigus heakorra tagamiseks kehtestada koormatis ning määrata rahaträhv.

Kui igaüks meist hoiab oma valdused korras, siis ei häiri ka naabrite tegemata jätmised.

Tiheasustusalal üksikpuude raieloa andmise tingimused ja kord

(vastu võetud 22.08.2018 nr 22)

Kõrghaljastus on kinnistu osa ja selle korralduse eest vastutab kinnistu omanik. Raieluba saab taotleda kinnistu omanik või tema esindaja volituse alusel.

Kui raieluba soovib taotleda korteri- või muu ühistu tuleb taotlusele lisada vastava ühistu pädeva organi nõusolek, kaasomandis oleva kinnistu puhul on vajalik kõigi kaasomanike nõusolek.

Võra karpimiseks kuni 50% ulatuses ei ole raieluba vajalik. Muinsus-, vee- ja looduskaitse alal oleva puu raieloa taotlemiseks on vajalik vastava ametkonna nõusolek.

Paneme siinkohal omanike südamele, et enamuse meie läheduses kasvavad kõrged puud võivad olla vanemad kui meie esivanemad ning puu langetamine hoolikalt läbi mõelda.

Soovitame esmalt konsulteerida asjatundjaga ning kaaluda puude kujundamist võra karpimisega. Kui puu langetamine on

hädavajalik leida võimalus istutada uus puu.

Raieloa taotlusele, kuhu on märgitud puude arv ja nimetus, põhjendus raieks, tuleb lisada asendiplaan, kus on märgitud puu kasvukoht.

Koerte ja kasside pidamise eeskiri

(vastu võetud 22.08.2018 nr 21)

Eeskiri sätestab koerte ja kasside, kui lemmikloomade pidamise korra Toila valla territooriumil ning ei ole vahet, kas lemmikuid võetakse enda juurde elama tihe- ja hajaasustusspiirkonnas.

Lemmikloomade pidamisel lähtutakse headest tavadest, loomakaitseadusest, loomatauditõrje seadusest, veterinaar- korralduse seadusest ja muudest loomapidamist reguleerivatest õigusaktidest.

Meie vallas kehtivas koerte ja kasside pidamise eeskirjas nimetatud olulised mõisted on lemmiklooma omanik/pidaja – isik, kellele lemmikloom kuulub või kes õigussuhte alusel omanikuga vastutab viimasele kuuluva lemmiklooma eest.

Siin kohal lemmikloom on inimese isiklikuks meelelahutuseks, seltiks või vara valvamiseks peetav või neil eesmärkidel pidamiseks mõeldud loom.

Tuletame meelde olulisemad kohustused, mis inimese looma võttes endale seab: loomale tuleb tagada võimalus rahuldada liikumisvajadust; lemmiklooma on lubatud pidada loomapidajale kuuluvas või tema valduses olevas ehitises, korteris, eramus, kinnisel, piiratud või tähistatud territooriumil (tarastatud hoo- vid, aiad jne välja arvatud rõdud ja lodžad) nii, et oleks välditud inimestele või loomadele kallale- tungi võimalus ning kaaselanike rahu rikkumine; kinnistu sisse- pääsu juurde paigaldada hoiatus- silt; loomaomanik peab tagama operatiivtalituste ja postiljonile ohutu tööülesannete täitmise tema kinnistul; korterelamus ja

Toila Vallavalitsus kuulutab välja

Heakorrakonkursi „Kaunis Kodu“ eesmärk on innustada omanikke korraldama oma kinnistuid ja seeläbi aitama kaasa Toila valla meeldivaks elamiskohaks muutumisele.

Konkurss viiakse läbi üks kord aastas Toila Vallavalitsuse korraldamisel.

Konkursi parimad selgitatakse välja igal aastal viies kategoorias lähtuvalt nende kasutusotstarbest:

- 1) elamud tiheasustuses;
- 2) maakodud;
- 3) kortermajad;
- 4) aiandusühistud;
- 5) ühiskondlikud hooned ja ettevõtted.

Konkurss toimub, kui elamute, maakodude ja kortermajade kategoorias on vähemalt neli ja aiandusühistute ning ühiskondlike hoonete ja ettevõtete kategoorias vähemalt kaks osalejat.

Ettepanekuid konkursile sobivate objektide kohta võib esitada iga isik. Ettepanek esitatakse kirjalikult või suuliselt vallavalitsusele ja võimalusel teatatakse kinnistu omaniku

2012. aastal tunnustati Toilas Pikal tänaval asuvat kodu, mida iseloomustab suurepärane tervik - värikad puud, lähimõeldud kujundus, leidlikult eksponeeritud ajalooliselt hooned ning ajaloolisele Pikale tänavale sobiv piirdeade köidavad mõõdujate tähelepanu.

kontaktandmed.

Ettepaneku alusel küsib hindamiskomisjon kinnistu omanikult nõusolekut konkursil

osalemiseks.

Hindamiseks moodustab vallavalitsus 5–7 liikmelise hindamiskomisjoni. Komisjon kü-

lastab kõiki konkursile esitatud kinnistuid. Kinnistute külastamine hindamiseks toimub omanikuga kooskõlastatult.

skirjadest

selle territooriumil juhinduma lisaks korteriühistu põhikirjast; lemmikloomale panema kaela-rihma omaniku andmetega ja paigaldama kiibi; järgima looma tervislikku seisundit ja vaktsineerima looma marutaudi vastu;

Kui koera peetakse ketis, koeraias või kinnises ruumis peavad tingimused vastama loomakaitse seaduse nõuetele; loomaomanik peab tagama lemmikloomale piisavalt toitu ja vett.

Avalikus kohas tohib lemmikloomaa jalutada rihma otsas ja koeri vajadusel suukorviga. Loomapidaja peab tagama, et lemmikloom ei rikuks avalikku korda (sh öörahu) ega ohustaks kaaskodanikke, nende vara ja teisi loomi.

Lemmikloomaaomanik kannab täit vastutust oma looma tekitatud varalise või tervisekahjustuse korral, kui see tuleneb nimetatud eeskirja rikkumisest ja ei ole seotud olukorraga, kus koera kasutatakse õigusvastase tegevuse takistamiseks.

Paneme kõigile loomasõpradele südamele, et uue lemmiku võtmisel mõeldaks hästi läbi, kas on piisavalt aega ja tahtmist koera koolitada ja talle liigiomast tegevust pakkuda Iga koeraomaniku kohustus on avalikus ruumis viibides ära koristada koerajunnid.

Koerte ja kasside pidamise eeskiri kehtib ka kassipidajatele. Ka kassid peavad olema oma pere territooriumil, neid ei või lihtsalt ilmapeale hulkuma lasta. Kõik me teame, kui valjuhäälselt pidutsevad kassid, mispeale ümberkaudsed koerad haukuma hakkavad. Kassid tuleb vaktsineerida ja kiibistada, kui ei tegeleta tõuaretusega, tuleks kassid steriliseerida. Kassid ei või käia laste liivakastides kakal ega naabri uksti, peenraid ega autode rehve täis pissimas.

Korteri-, aiandus-, suvila-, garaaži- ja muudes ühistutes peaksid lemmikloomade pidamise reeglid olema reguleeritud põhikirjas ning üldkoosolekute

otsustes.

Kassid ja koerad ei kao inimeste ühiskonnast ilmselt niipea ning naabrite omavaheliste kaebamiste ja riidude asemel koerte haukumiste pärast tasub leida koos lahendus. Koerte haukumise ohjeldamiseks on mitmeid abiseadmeid, mida koeraomanik saab kasutada ja inimestele on saadaval erinevaid müra summutavaid vahendeid, mida uneajal kasutada.

Üldiselt võtab inimene lemmikloomaa ikka endale või oma perele ja naaber ei pruugi seda vaimustust jagada.

Hulkuvad lemmikloomad viiakse loomade varjupaika, mis on lemmikloomale traumeeriv kogemus, hea peremees ei peaks oma loomale seda põhjustama.

Põllumajandusloomade pidamist reguleerivad Eestis vastavad õigusaktid.

Toila valla jäätmehoolduseeskiri

(vastu võetud 28.11.2018 nr 37)

Toila valla jäätmehoolduseeskiri on kehtestatud jäätmeseaduse ning pakendiseaduse nõuete täitmiseks ja täpsustamiseks, et tagada Toila vallas puhas ja tervisele ohutu elukeskkond ning vähendada jäätmete koguseid ning soodustada jäätmete taaskasutamist.

Jäätmehoolduseeskirjas kasutatud mõisted :

•**jäätmed** – mis tahes vallasajad, mille valdaja on ära visanud, kavatseb seda teha või on kohustatud seda tegema;

•**suurjäätmed** – suuregabariidilised ja rasked jäätmed, mida ei ole võimalik nende mõõtude, massi või mahu tõttu paigutada kogumisvahenditesse nagu näiteks mööbliesemed, vaibad ja madratsid. Suurjäätmetena ei käsitleta autovrakke, autoosi, sh autorehve, ehitus- ja lammutusjäätmeid, ja elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid sh külmikuid, elektriplite, pesumasinaid ja telereid jm tootjavastutusega hõlmatud jäätmeid

•**jäätmetekitaja** – isik või seaduse alusel asutatud muu asutus, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed, või isik, kelle tegevuse tulemusel jäätmete olemus või koostis muutub;

•**jäätmevaldaja** – jäätmetekitaja või muu isik või seaduse alusel asutatud muu asutus, kelle valduses on jäätmed. Jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveo tähenduses on ka korteriühistu, aiandus-, garaaži-/hooneühistu, selle puudumisel aga selle kinnisasja omanik, millel asub suvila-, elu- või äriruum.

Kinnistul või krundil tekkivad jäätmed, mida ei saa kohapeal taaskasutada, tuleb koguda liigiti. Taaskasutatavad jäätmed tuleb liigiti koguda selleks ettenähtud jäätmemahutitesse, taaskasutatavate jäätmete liigiti kogumisest ülejäänud segaolmejäätmed tuleb koguda selleks ettenähtud jäätmemahutitesse.

Toila vallas on asulates ja külades pakendi, paberi ja papi ning taaraklaasi kogumiskonteinerid.

Toila vallas toimub korraldatud jäätmevedu, ning kõik majapidamised loetakse automaatselt jäätmeveoga liitunuks. Veograafikut saab iga kinnistuomanik jäätmevedaja e-teenuskeskkonnast jälgida. Jäätmeveost vabas- tamise tingimused on kirjeldatud eeskirjas.

Jäätmehoolduseeskirjas käsitletud teemad on: jäätmehoolduse korraldamine, jäätmete kogumine ja sortimine, korraldatud jäätmevedu ja jäätmete vedu, jäätmete kõrvaldamine, tervishoiu ja veterinaarjäätmete käitlemise nõuded, ehitusjäätmete käitlemise kord. Juhised ja selgitused on ühismahutite kasutamise, mahutite klassifikatsioonide, ohtlike, suuremahuliste jäätmete käitlemise kord.

Ohtlike jäätmete kogumiskohad on Voka ja Toila jäätmemajas, Kohtla-Nõmme kogumiskohas, Järve küla jäätmejaamas.

Ohtlike jäätmete loetelu ja vastuvõtmise kohta on informatsioon valla kodulehel.

Selgituseks, et Voka jäätme- maja on Voka korteriühistute elanike olmeprügi ja liigiti sorteeritud jäätmete kogumiskoht. Muu prügi näiteks ehitusjäätmeid sh korteri või maja remondijäät-

meid, betoonitükke, mööblit, peegleid, kasvuhooneklaasi ja muud sarnast ei või tuua jäätme- majadesse.

Järve küla jäätmejaamas vastu- võetavate jäätmete ja vastuvõtu- aegade kohta on informatsioon valla kodulehel.

Selgituseks, et suuri konteine- reid valla poolt asulatesse ei telli- ta. Suurjäätmete ära vedamiseks saab tellida piirkonna prügiveo ettevõtte auto kinnistu juurde. Täpsem info prügiveo ettevõtte kodulehelt.

Jäätmed, mis ei ole korralda- tud jäätmeveoga hõlmatud, peab prügi- valdaja ise viima prügilasse.

Toila valla jäätmehooldusees- kiri annab vastused jäätmetega seotud küsimustele ja selgitab kaasaegse prügimajanduse põhi- mõtteid ja nõudeid.

Keskonnasäästlik ja vastu- tustundlik jäätmete majandami- ne olgu meie kõigi elulaad!

Toila valla kalmistute kasutamise eeskiri

(vastu võetud 23.05.2012 nr 33)

Toila valla kalmistute kasutamise eeskiri sätestab Toila valla oman- dis olevate Toila ja Pühajõe kal- mistute haldamise ja kasutamise korra.

Kalmistute kasutamise eeskir- jas käsitletud teemad muu hulgas on kalmistu heakorra nõuded, hauaplatsi suurus ja hauaplatsi eraldamine, hauaplatsi kasutami- se tähtaeg ja selle pikendamine, matmine, hauaplatsi kujunda- mine ja hooldamine, hooldamata hauaplatsi arvelevõtmise ja taas- kasutusse andmise kord, haua- tähise ja piirde paigaldamise, ee- maldamise ja ümberpaigaldamise kord, muinsuskaitse nõuded.

Toila vallas kehtivate eeskir- jade eiramisel on omavalitsusel õigus kehtestada koormatis ja määrata rahaträhv.

Kehtivad eeskirjad on leitavad valla kodulehelt ning aegajalt tasub meie vallas kehtivad ees- kirjad üle lugeda. toila.kovtp.ee/ eeskirjad-ja-korrad4

TOIMETAJA KÜSIB

Kuidas toimetavad meie valla noortekeskused praeguses eriolukorras?

Vastab Toila valla Spordi- ja Kultuurikeskuse noorsootöõjuht Elisabeth Purga:

Oleme noortekeskustega valinud oma tegevustele kaks põhi- list fookust, mis tulenevad noorte endi välja toodud vajadustest ja soovidest. Esmalt oleme noortele selles keerulises ja väga harju- matus olukorras toeks ja abiks. Seda teeme peamiselt info jagamise ja noortega suhtlemise kaudu. Suhtlemiseks kasutame erinevaid digikeskkondi, näiteks Instagram, Facebooki Messenger ning sa- muti ka Discord. Jagame noortele infot praeguse eriolukorra kohta (näiteks eriolukorrast tulenevaid piiranguid ja muutusi) ning an- name ka nõuandeid, kuidas oma aega sisustada, kuidas efektiivselt iseseisvalt õppida jms. Teiseks põhifookuseks on noorte vaba aja sisutamine. Oleme viinud läbi mitmeid erinevaid viktoriine, vir- tuaalseid kokaklubisid, väljakutseid, konkurssi, ühismängimisi, piltmõistatusi, jaganud treeningusoovitusi, oleme kutsunud in- imesi väljaspoolt meie noortekeskusi üle võtma meie sotsiaalmeedia- kanaleid ja palju muud toredat. Nende tegevuste planeerimisel lähtume jällegi eelkõige noorte endi soovidest. Kuna praegu toi- mub veebis niivõrd palju põnevat nii noortele kui ka täiskasva- nutele, oleme võtnud ka tavapärasest suurema noorteinfo vahen- daja rolli. Oma toimetusi on edukalt virtuaalruumis jätkanud ka paljud huviringid, aprilli lõpust mai keskpaigani kestab suvisesse õpilasmalevasse kandideerimine (töövestlused toimuvad sel aast- tal videokõne vahendusel, samamoodi toimub kandideerimisdo- kumentide koostamise töötuba) ning jätkame koos noortega ka Kohtla-Nõmme kaevandusmuuseumi ruumidesse põgenemistoa planeerimist.

Maikuisse oli planeeritud ajaaugu avamine Oru pargis - uudne ja põnev virtuaalreaalne elamus Oru lossist 1938. aasta juulikuus. Kui kaugel sellega asjad on ja kas eriolukord teeb ka mingeid muudatusi esialgsetesse plaanidesse?

Vastab Egle Rääsk osauhingust Blueray:

Plaanidega on tõesti nii, et eriolukord on ka meid mõjutanud. Kui algselt oli planeeritud meie uue ajaaugu „VR Toila 1938“ ava- mine mai algusesse, siis hetkel oleme selle lükanud juulikusse. Täpset kuupäeva ei ole veel paigas ja ootame valitsuse otsust, millal ja mis mahus teenuste osutamised, kogunemised lubatuks saavad.

Seoses segase olukorraga jäid märtsikuus ootele ka viimased in- vesteeringud, nt seadmete ost. Seda mitmel põhjusel: esiteks, teh- noloogia areneb kiiresti ja määramata ajaks pole mõtet VR-prille seisma osta ja teiseks selgusetus tuleviku osas, kui pikaks eriolukord kujuneb ja millal saab taas elamusteeneuseid pakkuma asuda ehk taastuvad rahavood turismiettevõtetele.

Samas ei ole me peatanud arendustegevusi ning oleme optimis- tid ja loodame maikuu alustada kohapealsete testimistega Oru pargis. Siinkohal täname kohalikku kogukonda, Toila valda ja Ida-Viru turismiklastrit, kes kõik on meid väga soojalt ja toetavalt vastu võtnud ning usume, et kõik koos suudame sellest erakodest olukorrast välja tulla.

MAIKUU AJAKAJAD

1897. aasta maikuu kirjutas ajaleht OLEVIK: JÕHVIIST. 14. mail oli meil külm, nii et weel oli jääkord pääl neil kellel ju roosid, georginid j.m., välja olid pantud, on külm nad ära näpistanud, õunapuud õied ja tikerberid on kõik ärarikutud. Ilmad on väga soojad, töö edeneb õige jõudsaste, kaer ja kartulid on jo kõigil mullas, odra maad walmistatakse külwi wastu, rohi on ju hästi kaswanud.

Meie kihelkonna supeluspaik „ORU“ on omale uue omani- ku saanud, üks hra Jelisseejew paari teisega on Oru krundi kõige majadega ära ostnud ja tahhab seda õige suureks supeluspai- gaks muuta, on ju pool miljoni teliskiwa tellinud, siis ehitatakse ka „Kuurhaus“ ja seatakse puiestik sisse, sest looduse poolest on Oru õige kena, ja kui kunst senna juure tuleb, siis saab üsna tore.

25. mail 1933.a. kirjutas ajaleht Postimees:
Toila kalurite võrgud Käsmu rannas.

Läinud nädalal ajas torm Toila kalurite võrgud ulgumerele. Kalu- rid katsusid traalimise teel võrke kätte saada, kuid see ei õnnestu- nud. Nüüd teatati Käsmu rannast, et torm on osa võrke seal kal- dale ajanud.

30. mail 1935.a. kirjutas ajaleht Postimees:
Tööd Oru lossi juures.

Praegu tööl 50 töolist. Lossi ette ehitatakse uued terrassid. Oma sadam tegevuses. Juba lähemate päevade jooksul suurendatakse tööliste arvu 150 peale. Töölisi toodi kohale Tallinnast, Narvast ja mujalt, sest ümbruskonnas töötuid pole. Praegu on juba alanud lossihoone välised korramistööd. Lossi seesmiste töödega alus- tatakse lähemate päevade jooksul. Suuremaid pingutusi nõuab lossiesiste terrasside mahavõtmine ja uuesti ümberehitamine. Tea- tavasti langes lossiesine plats kahe terrassinna alla parki. Nüüd võe- takse need terrassid maha ja ehitatakse uuesti ümber. Kuna aastate jooksul on park pea täiesti järelevalveta olnud, siis on sealgi tege- mist küllalt. Et suurema osa tarvisminevast ehitusmaterjalist ko- hale toimetatakse veeteel, siis osutus oma sadama ehitamine möö- dapääsmatuks. Selleks ehitati umbes 100 meetri kaugusele merre sadamasild, mille juure nüüd laevad sõidavad.

heakorrakonkursi „Kaunis kodu“

Kandidaate konkursile võib esitada 15. maist kuni 1. juulini, teatades võimalikust kandidaa- dist Toila Vallavalitsusele telefo-

ni teel, e-postiga aadressil toila@ toilavv.ee või posti teel (Pikk 13a, Toila, Ida-Virumaa 41702).

Komisjon viib konkursi üle-

vaatuse läbi ajavahemikul 15. juulist 1. septembrini ja esitab tulemused vallavalitsusele kinni- tamiseks ning võitjate autasusta- miseks hiljemalt 15. septembriks.

Objektide hindamisel lähtub komisjon Eesti Kodukaunistami- se Ühenduse poolt väljatöötatud konkursi „Kaunis Eesti kodu“ hindamise alustest. Konkursi tulemused avalikustatakse Toila Valla Lehes ja valla veebilehel.

Igas kategoorias parimaks tunnistatud kinnistu esitatakse üleriigilisele kodukaunistamise konkursile „Kaunis Eesti kodu“. Konkursi võitjaid tunnustatakse valla aastapäeval oktoobris.

MTÜ Eesti Kodukaunistamise Ühenduse konkursi „Kaunis kodu“ hindamise alused

Teemade alapunkte eraldi ja ühekaupa ei hinnata, pigem on need allpool toodud teemade sisu seletamiseks. Küll aga võib üksikute komponentide eriti hea eksponeerimise eest anda küm- me lisapunkti, häiriva detaili või elemendi puhul aga kümme mi- nuspunkti.

Hindamisel käsitletakse nelja

Signe Müür
vallavara- ja heakorra spetsialist

HUVITAV

Koduõpe polegi nii hull, kui arvasin

Olen istunud koduõppel juba mitu nädalat ja ausalt öeldes see polegi nii hull, kui ma arvasin. Koolitöödega saan ma enam-vähem hakkama ning raskusi hetkel peale matemaatika pole.

Kuna ma käin 10. klassis ning matemaatika on raskem ja keerulisem kui põhikoolis, siis sellepärast ma käiksin koolis küll. Kui ma ausalt ütlen, siis ma pole selle mitme nädala jooksul matemaatikas midagi õppinud ja see teeb mind natuke murelikuks ning paneb enda käest küsima, kas ma suve lõpuks ikka mäletan midagi?

Kui see kõrvale jätta ja vaadata positiivsemat poolt, siis ma saan koduõppel õppida omas tempos, nii muusikaga kui ka ilma muusikata, mis kell, kus ning kuidas ma tahan.

Minu päev näeb välja üpris tavaline. Ärkan siis, kui uni on kadunud, see tähendab, et olen ennast välja puhanud, käin pesus ja süüa hommikust. Peale sööki hakkab õppima ning teen endale vahepeal 5-10 minutilisi vahetunde. Vahepeal ka natuke pikemaid. Õhtuks ma tavaliselt ikka jõuan kõik asjad tehtud ning õpetajale saadetud.

Kui mul tekib küsimusi, siis ma kohe kirjutan või helistan õpetajale. Korduvalt on kahjuks juhtunud, et õpetaja ei vasta mulle õigeaegselt. Kuid ma tean, et ka neil on raske, nii et sellest ma väga suurt numbrit ei tee.

Kuna meil on vaja kirjutada ka kirjandeid, siis ma olen väga õnnelik, et saan neid kirjutada kodus. Mulle meeldib kirjutada, kui ma kuulan rahulikku muusikat ja olen üksi arvuti taga. Toas või aias on seda ideaalne teha.

Kõige rohkem tunnen ma puudust teiste inimestega suhtlemisest. Ausalt öeldes isegi osadest õpetajatest tunnen ma puudust. Ma poleks kunagi arvanud, et hakkab kooli igatsema. Minu lemmik aastasag on suvi ja see on ka kohe, kohe lähenemas. See aasta oli minu esimene aasta Toila Gümnaasiumis, ning ma oleks väga tahtnud näha, kuidas see koolipere võtab vastu kevadet ja kuidas meid suvepuhkusele saadetakse. Kuid õnneks on mul kaks aastat veel ees, nii et küll jõuan ka selle ära näha.

Mul on väga kahju vaadata 9. ja 12. klassi õpilasi, kellel on tulemas eksamid ja lõpetamised. Lõpetamine on üks meelde jäävamaid üritusi elus ning see tähendab nii palju. See oleks nagu abiellumine. Sina oled kõige olulisem inimene sellel päeval. Kõik pilgud on sinu peal. Sa tunned end eriliseks. Ma loodan väga, et lõpetajad ei lase oma pead norgu ega anna alla, sest on erinevaid võimalusi, kuidas see päev enda jaoks eriliseks teha.

Käthryn Parve

Toila Gümnaasium
ootab oma sõbralikku kollektiivi

- **AJALOO JA ÜHISKONNAÕPETUSE ÕPETAJAT**
- **EESTI KEELE ÕPETAJAT**
- **HUVIJUHT-PROJEKTJUHTI**

Nõutav erialane haridus, huvijuht-projektijuhil inglise keele oskus vähemalt B2 tasemel.

Tööleasumine 21. august 2020.

CV, motivatsioonikiri ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad palume saata **18. maiks 2020** aadressil kool@toila.edu.ee

või Lossiplatsi 3, 41726 Pühajõe, Toila vaid

Lisainfo tel 5281255

Hariduselu on jätkuvalt luubi all

Koolipidajana peame pidevalt hoidma ees suuremat pilti ning vaatama tulevikku. Olulist rolli selles pildis mängib riik, kes jagab selleks kätte oma mängureeglid. Kui meie kohapeal olles kogeme vahetuid emotsioone ning mälestusi kooliga, siis riigitasandil lähtutakse eelkõige prognoosidest ja tuginetakse faktidele. Kuidas hoida otsuste tegemisel tasakaalu emotsionaalsuse ning

excl'i tabeli mõõdikute järgi? Usun, et Excel on eelkõige abivahend, mitte otsustaja, ometigi on see oluliseks aluseks tuleviku planeerimisel. Haridus- ja teadusministeerium toob allolevas artiklis välja valusa statistika Ida-Virumaa inimeste arvu vähenemise osas. Milline on võimalus, et Toila vald jääb sellest puutumata? See on koht, kus peame edaspidi ühiselt arutama Toila valla hariduse valdkonna pikaajalist vaadet

ning panema paika pidepunktid, millist haridust me oma vallas/maakonnas ikkagi tahame. Ka allolevas artiklis on toodud välja mõned ettepanekud, mis on kirjutatud sisse juba ka loodavas riiklikusse haridusstrateegiasse. Need on kindlasti mõtted, mille üle tasub mõtiskleda ja kaaluda neid Toila valla kontekstis.

Kerda Eiert
abivallavanem

Selle artikli pealkiri pärineb Sass Hennolt, kes on Eesti kirjanik ning saanud tuntuks muuhulgas ka seetõttu, et ta on koolides õpilastega palju kordi arutlenud teemade üle, millest täiskasvanud tavaliselt noortele ei räägi.

Noored on Eesti ühiskonna tulevik – see lause on küll loosunglik, kuid teisalt siiski absoluutne tõde. Just seetõttu on oluline, et strateegilised sihid, mida üheskoos seame, lähtuksid eelkõige noorte huvidest. Samuti on tähtis see, et me noorte huvidest rohkem räägiksime.

Eesti riigi pikaajalise strateegia „Eesti 2035“ kavandamine ei ole midagi muud kui tulevikku vaatamine. Miks on sellised plaanid vajalikud? Meil kõigil, olenevata vanusest, rahvusest, soost või maailmavaatest on üks ühine soov – kasvatada ja toetada meie inimeste heaolu, et Eesti oleks ka kahekümne aasta pärast parim paik elamiseks ja töötamiseks.

Heaolu üheks näitajaks on see, kuidas hariduse oskuse rahvana suudame tagada kvaliteetse ja jätkusuutliku üldhariduskorralduse, mis hõlmaks nii kodulähedast põhiharidust kui ka valikute-rohket keskharidust.

Erinevatest prognoosidest teame, et meie rahvastik koonduv järgnevatel aastatega üha enam Harjumaale, Tallinnasse ja Tartusse. Selle trendi jätkumine seab surve alla koolivõrgu mujal Eestis, ka Ida-Virumaal. Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2030+ toob välja, et maakonnas on inimeste arv vähenenud viimaste aastakümnete jooksul ligi 78 000 elaniku võrra – see on rohkem kui Narva ja Sillamäe rahvaarv kokku.

Maakonna arengustrateegias

on seatud eesmärkideks hariduse kvaliteedi parendamine, kohandamine muutuva väliskeskkonnaga, sh kahaneva rahvastikuga, ettevõtlike hoiakute kujundamine, maakonna ettevõtluskogukonna koostöömimine, võimaluste laiendamine ja unikaalseid õppekavade väljaarendamine, mis tooks õppijaid ka maakonna-välisest piirkonnast.

On tunnustust väärt, et kohalikud Ida-Virumaa omavalitsused, ettevõtjad, kodanikuühendused neile teemadele mõtleavad. Mõtetest tegudeni jõudmine nõuab tarku strateegilisi valikuid. Kõik olulised märksõnad, mis Ida-Virumaa arengustrateegias kirjas, on läbi arutatud ka peagi Vabariigi Valitsuses kinnitatavas haridusvaldkonna arengukavas 2021-2035.

Alus- ja põhihariduse kättesaadavusele ja kvaliteedile keskendumine on ja jääb kohaliku omavalitsuse üheks põhiülesandeks. Kuidas seatud eesmärgi saavutada olukorras, kus Ida-Virumaa koolivõrgus on Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel rohkem kui 18 000 õppekohta, aga õppureid vaid veidi üle 12 000? Toila valla koolivõrgus on õppekohti poole võrra enam kui õppureid. On ilmselge, et tuleb leida uusi lahendusi ja koostöövorme selleks, et eelnimetatud eesmärgi saavutada. Kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleks tagada kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes ning koondata kolmanda kooliastme õpe suurematesse keskustesse. Kas ja kuidas seda ideed ellu viia Toila vallas? Kas lahenduseks võiks olla üks Toila valla hariduskeskus, kus oleks senisest enam sidustatud alus-, põhi-, täiskasvanu- ja huviharidus ning noorsootöö?

Mida oleks kohalikul inimesel sellest võita? Kas uued lahendused aitaks luua põhihariduses individualiseeritud, mitmekesisemad ja võimetekohased õpiteed, et kõik noored oleksid motiveeritud ka järgmisel tasemel edasi õppima?

On selge, et neile küsimustele vastamine ei pruugi olla lihtne. Kuid vaid tahe või julgus avatult arutada ja otsustada tuleviku kujundamise üle on valla ja kogukonna tulevase mõõdupuuks.

Kümme aastat tagasi otsustati Riigikogus, et gümnaasiumide pidamisel on riigil kohustus võtta aastaks 2020 senisest suurem vastutus. Miks see oli vajalik? Regionaalpoliitiliselt on oluline pakkuda kahanevate elanikega piirkondades, sh Ida-Virumaal, elavatele õppuritele samaväärseid valikuid kui Tallinnas ja Tartus. Statistikaameti andmetel kahaneb keskharidust omandavate õppurite arv aastaks 2035 Ida-Virumaal enam kui 27%.

Mida väiksem on gümnaasiumiõppurite arv, seda vähem on õpilastel valikuvõimalusi ning seda kulukam on kohalikele omavalitsustele gümnaasiumi ülalpidamine. 50 õppuriga gümnaasiumiastme pidamine nõuab valla eelarvest igal aastal üha enam täiendavat lisaraha ja see tuleb võtta teiste teenuste arvelt.

Riigi roll keskhariduse pakkumisel on Ida-Virumaal jõudsalt laienemas. Täna on tegutsemas 18 riigigümnaasiumi, neist kaks Ida-Virumaal: Kohtla-Järvel ja Jõhvis. Aastaks 2023 on loomisel veel üheksa riigigümnaasiumi, sh Lääne-Virumaale Rakverre (540 õppekohta) ja Ida-Virumaale Narva (720 õppekohta). Neid arenguid silmas pidades on Toila valla mõistlik kavandada lähitulevikus riigiga senisest suu-

remat koostööd oma elanikele keskhariduse pakkumisel. Vähem oluline ei ole ka see, et kutsekeskharidust on piirkonnas korraldamas nii Ida-Viru Kutsehariduskeskus kui ka Rakvere Ametikool. Ka nendes koolides õpiivad Toila valla inimesed. Kui on vajadus, siis tuleb mõelda uute, 100% eesti keelseid õppekavade ja rühmade avamisele Ida-Viru Kutsehariduskeskuses.

Riigi haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 üheks suuri-maks väljakutseks on mitte ainult gümnaasiumihariduse, vaid kogu keskhariduse kui terviku tulevik. Eesmärk on muuta vastutuse jagunemine keskhariduse tasemel selgemaks, andes enam vastutust riigile ja jätkates gümnaasiumi-võrgu konsolideerimisega.

Kas keskharidus tähendab tulevikus ühtset gümnaasiumi, milles põimuvad tänane kutseharidussüsteem ja gümnaasiumiharidus? On see üks võimalustest Ida-Virumaal üldkesk- ja kutsehariduse süsteemi hoogsalt arendada ja suurendada haridustaristu ühiskasutust?

Neile küsimustele lootsime vastuseid leida Ida-Virumaa haridusklastri eestvedamisel märtsi lõpus toimuma pidanud keskhariduse teemaline arengukonverentsil, mis kahjuks eriolukorra tõttu edasi lükkus. Loodame, et võimalus planeeritud diskussiooniks lähiajal tekib. Oluline on kaasata aruteludesse ka valla noori. Tulevikku saame muuta vaid nendega üheskoos.

Robert Lippin
kutse- ja täiskasvanuhariduse ning koolivõrgu asekancler
Haridus- ja Teadusministeerium

Vahetusaasta USA-s

Mööduva õppeaasta veetis Toila Gümnaasiumi õpilane Kaisa Markus vahetusõpilasena Ameerika Ühendriikides. Meie rõõmuks oli Kaisa lahkesti nõus jagama, kuidas tal seal läks ja mida need kuud kodust kaugel talle õpetasid.

Kuidas see nii juhtus, et Sul õnnestus saada vahetusõpilaseks Ameerikasse?

Olla vahetusõpilane Ameerika Ühendriikides on olnud minu unistus juba aastaid ning 2018. aasta sügisel kandideerisin FLEX (Future Leaders Exchange) programmi stipendiumile, mis on rahastatud USA välisministeeriumi poolt. Stipendiumi saamiseks pidin läbima kaks erinevat testimisvooru ning kirjutama mitu esseed, tegema inglise keele tasemetesti, läbima intervjuu ja lahendama grupiülesande. Tol aastal oli stipendiumile kandideerijaid Eestis üle kuuesaja. 2019. aasta mai alguses sain positiivsed uudised, et olin üks kahekümne kolmest õpilasest Eestis, kes selle stipendiumi sai ning sama aasta augustis juba lendasin Ameerika Ühendriikidesse.

Kus Sa Ameerika elasid, õppisid, milline oli Sinu pere, kus Sa elasid ja kool, kus õppisid?

Oma vahetusaasta veetsin Missouri osariigis Lamari linnas. Õppisin kohalikus keskkoolis, Lamar High Schoolis, 10. klassis. Koolis on umbes 400 õpilast ning 2019/2020. õppeaastal oli seal üheksa vahetusõpilast erinevatest Euroopa riikidest. Koolis on palju erinevaid treeninguid ning klubisid ja huviringe. Mina käisin *speech/debate* (etlemine) huviringis, talvehooajal tegelesin vibuspordiga ning kevadhooajal tegelesin kergejõustikuga, kuid see hooaeg jäi kahjuks koroonaviiruse tõttu pooleli.

Minu vahetuspere oli ema, isa, minuvanune õde ning neli aastat vanem õde, kes õpib Arkansas osariigis, ja neli koe-

ra ning kaks küülikut. Saan vahetusperega väga hästi läbi ning tundsin end seal koduselt juba esimesel nädalal. Nad suhtusid minusse kui pereliikmesse ning ka minu jaoks on nad minu teine perekond. Nad on väga avatud ja toredad ning kindlasti jään nendega ka edaspidiselt suhtlema.

Mille poolest erineb elu Ameerikas elust koduses Toilas?

Erinevat on palju. Kui eestlaste jaoks on kodu justkui kindlus ning külalised/sõbrad nii tihti külas ei käi, siis Ameerikas oli peaaegu igal nädalavahetusel keegi külas. Sõpradega veetsin suurema osa õhtutest kellelgi külas olles ning kõik tundsid end koduselt. Ameeriklased on palju avatumad, rõõmsameelsamad, abivalimimad ning sõbralikumad kui eestlased.

Ameeriklased on harjunud kõikjal autoga liikuma, jalgsi ei käida peaaegu üldse. Koolis käivad kõik autodega, Lamaris ei olnud isegi mitte kõnniteid. Igal pereliikmel, kes on vähemalt 16-aastane (USAs saadakse autojuhiloa 16-aastaselt), on oma auto ning igal pool käiakse autodega. Isegi poes, mis on 50 meetri kaugusel. Ameeriklased olid väga üllatunud ja šokeeritud, kui rääkis neile, et Toilas kõndisin iga päev kooli ja koolist koju 1,5 km ja et isegi algklasside lapsed käivad üksi jalgsi koolis.

Ehkki kliima on Edela-Missouris tunduvalt soojem kui Eestis, siis ikkagi veedetakse suurema osa vabast ajast toas. Kuna Missouri asub tornadooleel, siis kevaditi on seal tornadode hooaeg ning vahepeal on lausa mitu tornadohoiatust ühe nädala jooksul ja seetõttu on igal majal kas kelder või kaitsevarjend.

Mis Sind Ameerika koolisüsteemi juures üllatas, mis on erinevat?

Üllatas see, kui lihtne on koolis. Kõik kontrollitööd/tunnikontrollid olid valikvastus-

Kaisa koos oma vahetusperega. Vasakult host-isa Jon, host-õde Jillian, host-ema Ali ja Kaisa. Foto: erakogu

tega ning küsiti täpselt seda, mis kordamises oli olnud. Tunnid ei olnud nii sisukad ning tihti oli tundides vaba aega. Aga samas õpilaste ja õpetajate suhted olid palju sõbralikumad kui Eestis. Õpetajatega räägiti peaaegu kõigest ning nad olid justkui su sõbrad, kuid õpetajatel oli ikkagi autoriteet ning neid austati.

Kogu koolisüsteem on erinev Eesti omast.

USAs on keskkoolis 9.-12. klassid ning hindamis-süsteem on A-F. Suurim erinevus on see, et õpilased saavad ise koostada endale tunniplaani ning valikainetes võivad koos samas tunnis õppida nii üheksandikud kui ka abiturientid.

tuli sellest ette teatada. Selleks, et keegi mitte kooliga seonduv isik saaks päeva jooksul koolimajja siseneda, oli tal vaja kutset/luba ning pidi allkirjastama paberi koos kellaaegadega, millal ta koolis viibis.

Kui tunni ajal sooviti tualetti kasutada, siis pidi õpetajalt luba küsima ning õpetaja andis ball

pass'i, mille pidi tualetti minnes kaasa võtma, kooli töötajad kontrollisid koridoris selle olemasolu. Koolilõuna ei olnud tasuta ning see ei olnud ka väga maitsev, mistõttu mina ja paljud teised võtsid ise endale lõuna kaasa.

Mida see aasta vahetusõpilase-na Sulle õpetas?

See õpetas mulle rohkem väärtustama Eestit, oma pereliikmeid ja sõpru. Sain aru, kui tervislikku eluviisi eestlased tegelikult elavad ning kui maitsev ja tervislik on eesti toit. Muutusin rohkem enesekindlaks ning iseseisvaks. Õppisin, kuidas end täiesti võõras keskkonnas koduselt tunda ning kuidas teises keelekeskkonnas hakkama saada. Õppisin paremini tundma ameeriklasi, nende kultuuri ning maailmavaate. Muutusin rohkem tolerantsemaks kõigi maailma rahvaste suhtes.

FLEX programmi vahetusõpilased peavad tegema 50 tundi vabatahtlikku tööd ning vähemalt kolm esitlust Eesti kohta. Eesti tutvustamine võõrastes koolides andis mulle juurde enemisjulgust.

Kahjuks ülemaailmse Covid-19 viiruse leviku tõttu pidin

pass'i, mille pidi tualetti minnes kaasa võtma, kooli töötajad kontrollisid koridoris selle olemasolu.

Koolilõuna ei olnud tasuta ning see ei olnud ka väga maitsev, mistõttu mina ja paljud teised võtsid ise endale lõuna kaasa.

Mida see aasta vahetusõpilase-na Sulle õpetas?

See õpetas mulle rohkem väärtustama Eestit, oma pereliikmeid ja sõpru. Sain aru, kui tervislikku eluviisi eestlased tegelikult elavad ning kui maitsev ja tervislik on eesti toit. Muutusin rohkem enesekindlaks ning iseseisvaks. Õppisin, kuidas end täiesti võõras keskkonnas koduselt tunda ning kuidas teises keelekeskkonnas hakkama saada. Õppisin paremini tundma ameeriklasi, nende kultuuri ning maailmavaate. Muutusin rohkem tolerantsemaks kõigi maailma rahvaste suhtes.

FLEX programmi vahetusõpilased peavad tegema 50 tundi vabatahtlikku tööd ning vähemalt kolm esitlust Eesti kohta. Eesti tutvustamine võõrastes koolides andis mulle juurde enemisjulgust.

Kahjuks ülemaailmse Covid-19 viiruse leviku tõttu pidin

Eestisse naasma kaks kuud varem planeeritust. Jäid ära minu California reis, Missouri pealinna Jefferson City tuur, Prom (koolilõpuball), koolilõpetamine ning reis vahetusperega Texasesse.

Mis nüüd edasi saab? Kus Sa oma õpinguid jätkad? Kas see kogemus andis Sulle julgust ehk ka edaspidi välismaale õppima minna?

Toila Gümnaasium andis mulle suurepärase võimaluse suurema osa 10. klassi kursuseid läbida e-õppel, olen selle eest väga tänulik. Sügisel lähen Toila Gümnaasiumisse 11. klassi ning peale gümnaasiumi lõppu ülikooli. Olen mõelnud, et ka ülikoolis lähen kuskile vahetusüliõpilaseks.

Kas Sa julgustad ka teisi eakaaslasi vahetusõpilaseks minema?

Kindlasti! See on kogemus kogu eluks ning läbi selle õpid end palju rohkem tundma ning leiad sõpru üle maailma. Peale vahetusaastat saad kindel olla, et saad iga pool igas olukorras alati hakkama!

Aitäh, Kaisa ja edu Sulle Sinu teel!

HUVITAV

Discgolfi rada Kohtla-Nõmmel.

Disc-golf nüüd ka Kohtla-Nõmmel

Kui siiani sai disc-golfi Toila vallas mängida vaid Vokas, siis nüüd on see võimalik ka Kohtla-Nõmmel. Kohtla-Nõmme kaevanduse ümber rajatud üheksakorviline disc-golfi rada on küllaltki algajasõbralik. Keerulisiks teeb raja tiik, mille ümber rada kulgeb. Radade pikkused on 50 m-95 m.

Kohtla-Nõmme rajal on võimalik mängida iga päev 9.00-21.00.

TVL

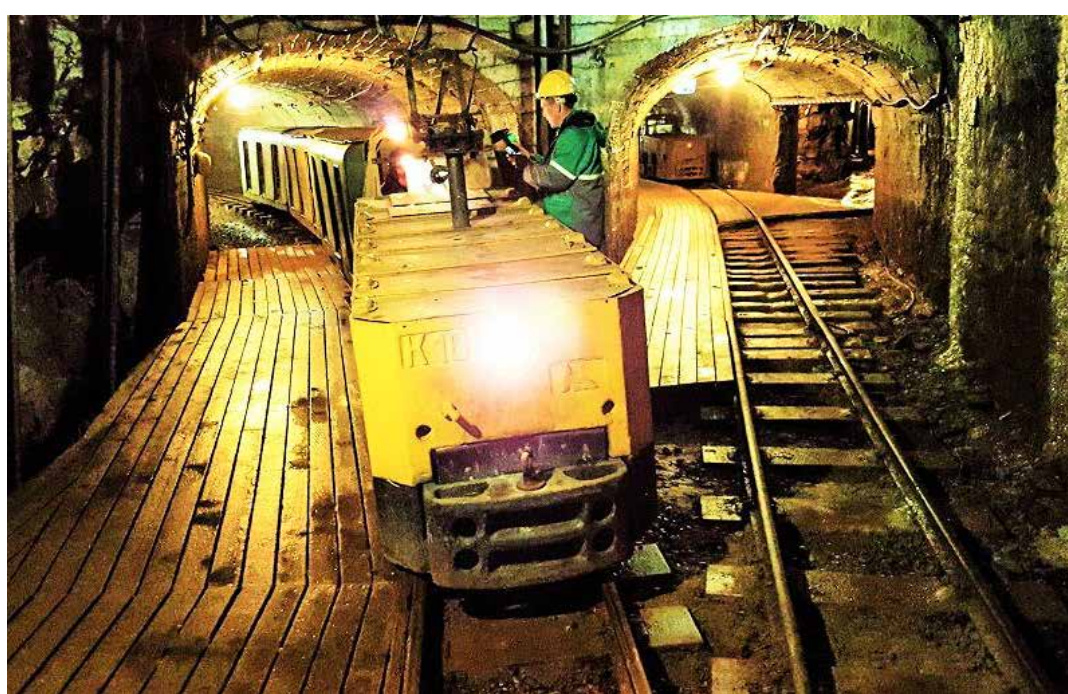
Eesti Kaevandusmuuseumi töödest ja tegemistest eriolukorras

Vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorrale sulges Kaevandusmuuseum uksed 13. märtsil. Seega meil praegu tulu puudub. Eelmisel aastal samal ajal teenisime ca 30 tuhat eurot kuus ja saime iseendaga hakkama. Edasi juunis, juulis, augustis teenime tavaliselt nii palju, et jätkub kuni järgmise hooajani. See aasta tuli aga kevad teisti.

Kasutame Vabariigi Valitsuse poolt välja pakutud leevendusmeetmeid – töötukassa kaudu töötasu hüvitamist, riiklike maksumade ajatamist, elektrilevile maksumade ajatamist, ainult hädavajalike remondiseadmete soetamist.

Ootame EAS-i turismivaldkonna ning kultuuriministeeriumi kultuurivaldkonna meetmete tingimuste avalikustamist, kas ja kuidas me neile tingimustele vastame, et eriolukorras hakkama saada.

Klienditeeninduse naised suunasime suurpuhastust läbi viima ja paar nädalat oli naispere sunnitud ka kodus olema. Nüüd on ilmad soojemaks läinud ja on

võimalik territooriumil lehtede riisumine ja koristamine.

Giidid, remonditöölised jätkasid maaaluse tehnika hooldustööd ja survepesuriga kaevanduskäikude pesemist. Nemad on selles mõttes rahul, et saavad tehni-

ka juppideks võtta, kõik kulunud osad välja vahetada ja pole külastajaid, kelle pärast peaks vahepeal kolid kokku korjama. Suur abi on meil olnud Taltech'i Virumaa Kolledži praktikandist, kes on meie tehnilise juhi Alo Abeli

juhendamisel laaduri ja kaaduri elektriosad renoveerinud – välimus on jäänud samaks, aga sisu on saanud kaasaegseks. Seega saame tulevikus olla kindlad, et meie tehnikat töötab laitmatult ja seda külastajatele töötavana

eksponeerida.

Teadmine, millal me uksed lahti saame teha, on jätkuvalt ebamäärane. Kuna meil on kohvik ja köök, siis võiks ju köök ikka oma tööd teha. Seega hakkasime sellel nädalal pakkuma Kohtla-Nõmme rahvale võimalust sooja lõunat koju tellida. Esimene nädal on läinud päris hästi ja maitsvalt. Aga jätkuvalt on meil võimekust veel kliente juurde võtta. Menüü on üleval meie Facebooki lehel ja tellida on vaja eelmisel päeval telefonil 332 4017 või meili teel info@kaevandusmuuseum.ee.

Sel nädalal rajas Toila valla Spordi- ja Kultuurikeskus Kaevandusmuuseumi territooriumile algajasõbraliku üheksakorvilise disc-golfi raja. Keerulisiks teeb raja tiik, mille ümber rada jookseb.

Head sõbrad, kasutage aega tervislikuks liikumiseks ja nii kui eriolukord lõpeb, ootame külalisi mujalt Eestist ja maakonnast külla Kaevandusmuuseumisse.

Etti Kagarov
juhatuse liige
SA Eesti Kaevandusmuuseum

Nüüdseks üle kuu kestnud eriolukord Eestis on pannud meie lasteaiad täiesti uude olukorda. Nii õpetajate, lapsevanemate kui ka lasteaiade juhatajate ülesanded on muutunud ning väljakutsed võrreldes eriolukorrale eelneva ajaga hoopis teised. 16. märtsil otsustas Toila Vallavalitsus sulgeda ajutiselt Toila Vallavalitsuse hallatavad asutused, sh ka lasteaiad.

30. märtsil otsustas vallavalitsus avada Voka lasteaias Naksitrallid ja Kohtla-Nõmme Kooli lasteaias valverühm. Koht valverühmas tagatakse elutähtsate ja riigi kestlikuks toimimiseks hädavajalike valdkondade töötajate lastele lapsevanema kirjaliku avalduse alusel. Nii on see ka tänase päevani toimunud.

28. aprillil otsustas Toila Vallavalitsus hoida avatud Voka lasteaias Naksitrallid ja Kohtla-Nõmme Kooli lasteaias valverühm või -rühmad. Koht valverühmas tagatakse elutähtsate ja riigi kestlikuks toimimiseks hädavajalike valdkondade töötajate lastele ning põhjendatud vajadusel teiste valdkondade töötajate lastele ainult lapsevanema kirjaliku avalduse alusel.

Lapsi on mõlema maja peale olnud kokku viis. Toila Lasteaed Naerumeri on olnud eriolukorra väljakuulutamist peale kinni. Kõige sagedasem lasteaiade juhatajate, õpetajate ning lapsevanematelt tagasisidet, kuidas praegune olukord on elukorraldust muutnud ning milliste väljakutsete ees nad täna seisavad.

LASTEAIADIREKTORID

Kui palju lapsi hetkel eriolukorra ajal lasteaias käib?

Leena Tukkia (Toila Lasteaed): „Toila Lasteaed Naerumeri on suletud alates 17. märtsist. Ka 1. aprillist me uksi ei avanud, meie lastevanemate seas ei ole esmaliinitöötajaid. Täna vanemaid, kes väga mõistlikult suhtusid. Selle olukorra kontekstis, ükski otsus ei saa sobida kõigile. Ka tippsportlased ütlevad: „ÄÄGE KOJU!““

Tiina Grauberg (Kohtla-Nõmme Kool): „Hetkel on Kohtla-Nõmme lasteaias üks laps. Kuna laps on vene kodukeelega, siis õpetajatel on võimalus temaga süvendatult eesti keelt õppida. Laps ise naudib tähelepanu ja on rahul, et õpetajad on ainult tema pärast.“

Julie Laur (Voka Lasteaed): „Naksitrallides käib praegu kohal olenevalt päevast 2-6 last.“

Kuidas on hetkel planeeritud töökorraldus lasteaias?

Leena Tukkia: „Märtsis-aprillis toimuvad õpetajate ja juhatajate videokohutused. Õpetajad on videokontaktis ka laste ja vanematega. Kodukontroll ei ole takistus, vaid uut moodi koostöö võimalus. Hetkel on tähtis, et kõik ruutide tegevused suuremal või vähemal määral toimuksid. See toimib. Toimusid ka meeskonna arengustelused telefoni teel, messengeris, jalutuskäik Oru ja Jõhvi pargis, lasteaias. Kohtumisel pidasime kinni 2+2 reeglist. Arvan, et hetkeolukorras on nii lapse kui lapsevanema jaoks tähtsam mitte ülesannete maht, vaid inimlik toetamine, mõistmine ja lihtne küsimus: Mida head on juhtunud? Mõtleme positiivselt, mõistame ja aitame üksteist.“

Tiina Grauberg: „Õpetajad, kes on tööl, tegelevad rühmas lastega. Kes kodus, suhtlevad vanematega meilitsi või telefonitsi. Saadavad erinevates e-keskkondades õppevõimalusi, küsivad tagasisidet lapsevanematelt.“

Julie Laur: „Kaheksa õpetajat on seotud n-õ kriisirühmaga. Igapäevaselt on tööl inimene, kes seotud üldruumide (ühenduskoridor, pesuruum, WC-d) koristamise ja desinfitseerimisega. Kõik töötab. Abitöölisel on säilinud õuealad ja remonditöölisel vahendite ümberpaigutamine, parandamine. Üritame jälgida kontaktivaba suhtlemist, töökorraldust 2+2 põhimõttel. Majandusjuhataja eestvedamisel alustasime terrasside ja mänguväljakute hooldamisega. Selleks tulevad välja kõik need, kes otseselt igapäevaselt töökohtal ei tööta. Märtsis olid rühma meeskonn

Toila valla lasteaiad eriolukorras

Siis, kui veel kogu Nerumere pere sai koos väljas lustida. Foto: erakogu

Päeasabab Kohtla-Nõmme Kooli raamatukogus. Foto: erakogu

naliikmetele antud juhtkonnapiiride ülesanded (õue- ja robotikavahenditega tegevuste kavandamine, osalemine veebinarides, eneseanalüüs arengustelusteks). Aprillis tegi iga rühm ja meeskonnaliige ise oma tööplaanid, mis sisaldasid ka kontakte vanematega, vajaduste kaardistamist ja n-õ distantsõpet (olenevalt vanuserühmast). Kuna oleme praktikasteades üliõpilastele, siis ka nende juhendamine peab toimuma kas arvuti abil või reeglid järgides.

Kogu kollektiiv oli kaasatud töökohtade riskianalüüsi tegemisse. Toimuvad arengustelused töötajatega.“

Mida on lasteaiad antud olukorras õppida?

Leena Tukkia: „Kõigepal inimeste jaoks ja mõistmist, arusaama teiste muredest. Mõtleme meie peale, kuidas me saame edasi liikuda. Need väärtused olid ka varem, kuid nüüd on arusaam sügavam! Hetkeolukord on uus projekt hariduskollektiividele – lasteaiadele, koolidele, kutsekoolidele, ülikoolidele. Projekti teema on ette antud – „Distantsõpe“. Meie meeskond püstitab küsimused: Kuidas edasi? Mis keskkonna kaudu sehtleme? Kuidas oleme kontaktis lastega ja vanematega? Aga kui ma ei oska kasutada seda e-keskkonda?“

Igaühel oma küsimus. Vastuseid otsime kas igaüks ise, aiaates ja nõustades kolleegide või kõik koos. Uurime, katsetame ja rakendame. Kõik nagu projektõpes. Antud olukord on projektõpe iga õpetaja jaoks, kus projekt kannab õpetaja nime.“

Tiina Grauberg: „Seda, et digikoolitused on vajalikud. Praegu on sellest väga palju kasu nii suhtlemisel vanemate kui lastega.“

Julie Laur: „Tähtsad on igal tasandil töötaja oskused kontaktivabalt suhelda. Nii mõnegi töötaja mured kriisilukorra väljakuulutamise alguses olid esialgu kindlasti võimendunud, sest ühtäkki pidid kodus olema koolilapsele või lastele õpetajaks, kokaks, koristajaks ja siis ka oma tööülesandeid tähtsajaliselt esitama. Meil on neli töötajat veel tasemeõppes, kusjuures kaks neist lõputööd kokku panemas – iseseisvalt materjali otsimine ja tööde esitamine on samuti aeganõudev.“

Kontaktid vanematega on samuti ülitähtsad ja siinkohal teeb rõõmu, kui vanemad jagavad, kuidas lapsel või perel on läinud, milliseid rõõme on kogunud hoolimata keerulisest ajast. Samas tunnevad vanemad ja ka hoolekogu esimees huvi kuidas õpetajatel, lasteaiad lähed.“

Sõnaline tunnustus summutab maski, kuid säravad silmad (kaitseprillide tagant) rõõmustavad. Tänu on kallideta. Kurb.

Digioskused on ülitähtsad ja tõde on

see, et isegi õpetajatel need väga erinevad. Nii mõnigi õppis uue oskuse, sest ta on seda vajanud ja pingutab selle nimel. Ise osalen Innove haridusjuhtide veebinaridel, et kuidas siis kriisi ajal juhtida, kommunikeerida, toetada. Selgemaks on saanud, kellel on tahe teha ja osata ning valmisolek ise endale uusi väljakutseid sõnastada.“

LASTEAIAD ÕPETAJAD

Kuidas erineb Teie tööpäev hetkel võrreldes eriolukorrale eelnenud ajaga?

Liivi Maalman (Toila Lasteaed): „Kõige suuremaks erinevuseks on hetkel see, et ma ei kohtu oma väikeste armsate kasvandikega silmast-silma. Õnneks ei ole see teinud võimatuks suhtlemist ja teisalt teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist. Töötan kodukontoris ning kohtun lastega veebikeskkonnas reaalajas kahel korral nädalas: ühel juhul 3-4aastaste ning teisel 5-7aastastega. Tavaolukorras toimub keeleõpe 15liikmelistes rühmades üle nädala. Soovituslikud harjutused ja lingid huvitavate koostevõimalustega saadan muu emakeelega laste vanematele e-lasteaia võimalusi kasutades ning vanemad on laste töid Facebooki rühma keskkonda ülesse pannud. Muus osas on jäänud ülesanded samaks: analüüsida laste eesti keele arengut – valmistun arengustelusteks, andsin hiljuti telefoniintervjuu bakalaureusõppe üliõpilasele, reflekteerin, lahendan kolleegidega jooksvaid ülesandeid ning koostan videot viimast projektist.“

Eha Mägi (Kohtla-Nõmme Kool): „Kuna hetkel lapsed ei toimetata lasteaias, siis püüame nende tegevust suunata meilitsi. Selleks suuname neid lahendama erinevaid jõukohaseid ülesandeid mitmetes veebikeskkondades, nagu MIKSIKE, VALMISKOOLIKS, TASKUTARK. Seal leidub huvitavaid ja jõukohaseid tekste eesti keeles. Eriti huvitavad ja õpetlikud on TASKUTARGA poolt pakutud tekstid ja testid keskkonna ja suhtlemise kohta. Soovitame looduses liikudes märgatav lilledest, liblikatest ja lindudest joonistada pilte.“

Kollaste Nakside Nelet, Berit, Külli ja Evelyn (Voka Lasteaed): „Oleme praegu oma rühma meeskonnaga igapäevases suhtluses läbi videovestluste ja reaalset kohtumist ka lasteaias, sest me töötame hetkel kriisirühmas. Õpetajatenähtu oleme leidnud erinevaid keskkondi ja võimalusi, millega lapsevanemaid toetada laste arendamisel. Meie tööst ei puudu vahetu suhtlus lastevanematega. Oleme lastevanematega kontaktis läbi telefonikõnede ja valmis neid individuaalselt toetama, kui nad tunnevad, et vajavad milleski abi. Kasutame lasteva-

nematega suhtlemiseks ja omavaheliseks kogemuste jagamiseks Facebooki kinnist grupi. Selle grupi kaudu oleme lastele saatnud töötajate videotervituse koos üleskutsetega, millest võetakse väga aktiivselt osa. Grupis jagavad vanemad lastega tegevusi ja tehtut. Nõnda saadakse üksteiselt ideid, mida lastega kodus ette võtta. Iga keeruline olukord võib olla millelegi hea. On tekkinud ideid, mida rakendada majas, et lastel oleks põnevam ning läbi mille saaks laps end proovile panna ning õppida. Näiteks hetkel tegeleme aktiivset tegevust pakkuva rajaga, mis kulgeb mööda lasteaia üldkoridori. Samuti oleme osalenud robotika veebiseminaridel.“

Õpetaja Eneli (Voka Lasteaed): „Minu töö erineb hetkel tavatööst selles, et lastega mul mingit füüsilist kontakti ei ole ja nädalalaane ei koosta, kuid käin rühmas kappe ning asju sorteerimas ja korrastamas, samuti aitan korrastada ka rühma juures olevat õueala. Praegust olukorda püüan kindlasti kasulikult ära kasutada järgmise aasta plaanide mõtlemise peale ning vaikselt selleks ka ettevalmistusi tehes.“

Milliseid tegevusi te hetkel lastega teete?

Liivi Maalman: „5-7aastaste lastega jätkasime projekti „Dinosaurus Daniel“ ehk olen teinud järgmist: olen andnud lastele võimaluse olla ajuti kodus õpetaja rollis, sest üks paremaid mooduseid õpitu kinnistamiseks on teadagi kellegi õpetamine: nad on õpetanud vanematele varasemalt õpitut eestikeelset luuletust dinosaurus Danielist, otsinud koos teksti tähti ning selgitanud pereliikmetele kehakeele abil sõnade tähendusi. Koostegemiste võimalusteks oli ka riikide otsimine, kust on leitud eelajalooliste loomade skelette, nende riikide lippude joonistamine, varjude joonistamine paberile ning pühademunade värvimine. Videokohtumistel on laps saanud näidata ja kirjeldada oma kodulooma, lugeda uut teksti, kuulata enda kirjutatud lühilugu, jätkata lauseid, õppida luuletust „Munapoks“, olla õpetaja rollis, s.t lugeda sõpradele liisusalmes, mõelda ja hiljem joonistada seda, kuidas vanniada dinosaurus (väikest ja suurt) jm. Edaspidi on kavas ka koos võimelda. 3-4aastased on pärast veebikeskkonnas vajaminevat julguse kogumist, kohtumistel, emade toetusel, rääkinud, mida nad kodus teinud on, näidanud läbi ekraani lemmikmänguasju, oma meisterdusi ja joonistusi, ning ehitanud õpetaja juhendamisel „robotitehas“ päris oma roboti, lugenud liisusalmes, teinud keelevõimlemist ning kuulanud lugusid. Täna väga vanemaid koostöö eest!“

Eha Mägi: „Seoses sellega, et lapsed

on koduõppel, suuname nende vanemaid ja lapsi meilitsi. Tagasisidet nende tegemistest saame vanemate kaudu telefonitsi või ka suheldes-kohtudes. Vesteldes vanematega anname neile nõu ja soovitusi, vastame nende küsimustele. Ise püüme leida veebikeskkondi lastele jõukohaste ülesannetega. Suuname vanemaid neid keskkondi leidma ja lastega tegelema.“

Piret Ammas (Kohtla-Nõmme Kool): „Kuna töötan söömes, siis otseselt tegevusi lastega ei vii. Olen kontaktis olnud lastevanematega. Nendega olen suhelnud nii kirja teel, kui ka telefonitsi. Olen huvi tundnud laste arengu kohta, andnud soovitusi lastega tegelemiseks seoses lasteaia õppekavaga. Soovitanud hoida kinni meie lasteaia päevarežiimist. Pakkunud variante leida internetist erinevaid huvitavaid tegevusi sõimelastele, nt.nupsu.ee ja emmedeklubi.ee. Rääkin ka meie käelisest tegevusest ja mis nende lastele sellega seoses huvi pakuks. Eriolukorrale eelnenud ajal tegelesime paljude lastega, praegu toimub tegevus arvutis, telefonis ja ühe lapsega lasteaias.“

Õpetajad Maire ja Mariet (Voka Lasteaed): „Rohelised Naksid on lastevanematele loonud Facebooki grupi, kuhu jagame iga nädal lastele ühe ülesande. Alustasime projekti „Kodu ja Kodukoht“ – lapsed joonistasid projekti jaoks vajalikke detaile (autod, inimesed, loomad, puud jne). Erinevaid mängu Kahoot! programmis „Naksitrallid“, „Kell“ (mille tegi üks rühmaõpetaja). Need meeldisid lastele väga. Tuli kasutada teadmisi Naksitrallidest ja aja mõistetest. Munadepühaks postitasime sõnamängu „Jänku“. Viimaseks ülesandeks sai Kevade ristsõna. Iga tegevuse lõpus lapsed joonistavad, kirjutavad oma tegevustest. Eile postitasime saadetud töödest näituse.“

LAPSEVANEMAD

Kuidas tulete toime olukorras, kus last lasteaiada viia ei saa?

Kaia Talver (Kohtla-Nõmme Kool): „Kuna töötan õpetajana ja pean seda kodust tegema, siis üldiselt on olukord kodus pingelisem, kui tavaliselt. Kodus on kolm last (6aastane ja 2aastased kaksikut). Tunnen, et ise olen rohkem pinges ega saa kõike teha päris nii, nagu vaja. Ka rahalises mõttes on hetkel suuremad väljaminekud.“

Katri Grauberg (Kohtla-Nõmme Kool): „Tuleme toime. Õpin hetkel Tallinna Tehnikakõrgkoolis ja mõned kooliasjad küll venivad, kuna lastega koos on keeruline koolitööd teha, aga saame hakkama. Loodan õppejõudude mõistvale suhtumisele.“

Evelin Kruusalu (Voka Lasteaed):

„Tuleme kenasti toime, loomingulis- sus ja „ladna“ suhtumine aitab kaasa. Päevad koosnevad õues toimetamisest, kooskokkamisest, teinekord õppe-avast- tust tegevustest, aga otseselt õppima ei sunni.“

Piia Tamm (Voka Lasteaed): „Aus vastus on see, et on keeruline. Oleme kaasaga päeva jaganud pooleks, et mõ- lemad saaksid endale igal päeval ka töist aega. Lapsevanemana tunnen aga, et tööpäevadel on laps unaruses, kuna en- dal on vaja kellaajaliselt igal päeval mõni koosolek läbida ja siis on paraku hoid- jaks ekraan. Tänaeks oleme eriolukorra- ga kohanenud nii laste kui vanematena. Lapsed juba teavad, et vahel on vanema- tel koosolekud teises toas, kuhu segama minna ei tohiks. Kuigi päris ilma sega- mata pikemad koosolekud tegelikult õnnestunud ei ole.“

Kuidas olete oma elu ja tööd korral- danud hetkeolukorras?

Kaia Talver: „Kuni laste lõunauneni pean tegema intensiivselt tööd (veebi- koosolekud, veebitunnid jms, mis vajab kellaajalist arvuti taga töötamist). Laste lõunaune ajal tegelen töödega, mis kel- laajaliselt ei ole piiritletud. Mõnel päeval on veebikoosolekud ka laste lõunaune lõpus. Rohkem saangi lastega tegeleda peale lõunaund ja õhtupoolikutel. Päe- vane rutiin on paika loksunud, aga alati tuleb ette erisusi, mis pinget tõstavad. Kuna mees töötab pikad päevad mujal, siis olen lastega koguaeg üksi.“

Katri Grauberg: „Elukorraldus on selline, et oleme lastega kodused. Vaja- dusel käime lasteta ainult toidupoes.“

Evelin Kruusalu: „Vastavalt vajadu- sele vaheldumisi tunnike-paar omaette eemaloleku aeg, et teha tõiseid toimetu- si (mina vaja seda rohkem, sest mul on loomingulisem töö, mis vajab mõtle- mist, sõnade rittaseadmist, kirjutamist ja ütlelugemist, et sellel kõigel mingi loogika taga oleks), samuti saab ka õistel tundidel töötoimetusi teha. Nutiajastul ei ole keeruline ühildada pere- ja tõiseid tegevusi. Teinekord võib see korralik katsumus olla, aga eks need kogemused kasvatavad ja juukseid saab värvida.“

Tatiana Markova (Voka Lasteaed): „Tänu minu tööandjale on mul võima- lus töötada kodukontoris. Minu jaoks on kõige olulisem pere tervis ja ma olen nõus valla otsusega panna lasteaiad kinni. Annan lapsele erinevad ülesan- ded, prindin välja erinevaid harjutused. Õnneks tuleb igapäevaselt meie juurde vanaema abiks (3-4 tundi), siis ma saan rahulikult töötada. Samuti kasutame tahvelarvutit mängimiseks. Peale töö- päeva lõppu jalutame koeraga metsas. Teeme lapsega kodus vastavalt võima- lusele ja ajale ülesandeid, tegevusi mida soovivad õpetajad. Kontakt õpetajate- ga on piisav. Saab alati oma küsimustega õpetajate poole pöörduda.“

Tristani ema Anette (Voka Laste- aed): „Üldjoontes saame hakkama, kuid on raskemaid päevi, kus kahe väikese lapse graafikuid klapi- tada on keeruline.“

Peamiselt tekivad raskused sellega, et lapsed ärkavad ja lähevad magama eri aegadel, väiksem magab veel mitu korda päevas ja suurem magab lõunaund seal vahel (ideaalis). Esialgu küsis laps laste- aia järgi (esimesel paaril nädalal), praegu mitte. Ise küsides soovib ta sinna naasta ja tahaks teisi lapsi näha.

Peamiseks raskuskohaks hetkel ongi see, et päevarutiini tuleb hoida, on õueskäimised jne, aga veidi üksluine on elu, kuna ei saa kellegagi kokku, ei tohi mänguväljakule minna jne. Seda on lap- sel pigem raske mõista. Vanemana tekib vaimselt antud olukorrast väsimus, sest ei teki endal n-õ puhkepäeva, milleks enne olid lasteaiapäevad.

Positiivse külje pealt – laps on püsi- nud terve kodusoldud aja tervena, las- teaia käies oli rohkem haige kui terve. Loodame siiski, et lasteaed saab varsti lahti ja lapsed uuesti kokku, on veidike kergem.

Èma Aili (Voka Lasteaed): „Seoses eriolukorraga on kodus kolm last, kellest üks on kooliealine. Tööandja on olnud toetav ning tänu sellele sain olla kodus n-õ reservis. Eriolukorra tõttu õppisime taas koos lastega toime tulema (tavali- selt oleme pikalt olnud kõik koos kodus juulis, kui lasteaias on kollektiivpuhkus) ja iga vanusegrupi vajadused sai rahul- datud. Aega võttis, aga saime päevakava korda, mis kergendas oluliselt päeva ja toetas lapsevanema ja laste omavahelisi suhteid. Nimelt kooliealise lapse kodu- õpe on motiveerinud ka kuueaastase tütre õppimishimu. Tänu sellele õppis ta ära lugemise, mis varem tekitas tema rühma õpetajale muret. Mure on lahenda- datud ja laps soovib lugeda, kirjutada ja arendada omandatud teadmisi ja os- kusi. Kolme aastane poeg õppis karanti- ini ajal häälima erinevaid sõnu (lapsel kõnepeetus), kuna temaga sai tegeletud individuaalselt ja vastavalt tema tem- pole. Päevakava üks kohustuslik osa on meil aktiivne liikumine õues 1-2 tundi päevas. Kuna meil on oma hoov ja män- gimisala, siis lastel pole olnud vajadust selgitada 2+2 põhimõtet ja tänu sellele nad said vabalt nautida õues olemist ja mängimist. Aktiivse liikumise juures on lastel tähtis lapsevanema osalus, mida sai ka lastele tagatud.“

Piia Tamm: „Nii väikse põnniga on vaja tegeleda rohkem ja sooviksin teha rohkem ehk teadlikult õpetlikke tege- vusi. Kuna endal ei ole pedagoogilist haridust, siis siin jääb ikkagi mul kõvasti vajaka. Igatseme kõvasti oma vahvaid ja tublisi õpetajaid. Oleme lastele ka ausalt seletanud tänast olukorda ja viiruse levi- kut. Vaatame õhtuti koos päevauudiseid ja nad juba teavad, et igal pool on viiru- se pärast riigid ja linnad praegu lukku pandud. Ja nii ka meie lasteaed. Eks nad igatsevad juba nii oma sõpru kui õpeta- jaid ja neid toredaid tegemisi üheskoos. Hea on see, et saab iga päev olla õues ja vaadata, kuidas kevad saabub.“

Mõtted kogus kokku Kerda Eiert ja „sidus kimpu“ Lea Rand

Naksitrallid saavad hakkama igas olukorras. Foto: erakogu

Naksitrallid eriolukorra valguses

Selle aasta kevad on tulnud teisiti. Me oleme silmitsi eriolu- korraga, mis kehtestati juba märtsi keskpaiku. Kodaniku- na on mul kohustus riiklikku eriolukorda järgida. See on esmane kogemus, mis on nõudnud minult kui emalt ja töötajalt oskuslikku ajaplaneerimist ning paindlikkust igas mõttes. Vastutan oma lapse õpitegevuse eest. Hommik on see, kus vaata- me üle oma päevaplaanid, nii lapse kui minu enda lasteaiatõpetaja töökohustused. Lisaks on päevaplaani vaja planeerida ka kodused toimetused. Kindlasti liikumine värskes õhus ja oma vaimse tervise eest hoolt kandmine.

Antud olukord on kasuks tulnud, et väljuda igapäevarutiinist ja mõnes mõttes raputanud lahti ka mugavustsoonist. Peab olema palju leidlikum ja loovam ning omama oskust hoida kontakti ja sidet lastevanematega. On vanemaid, kes soovivad lähedasemat ja otsesemat kontakti. Kasvõi Facebooki Messengeris vastamine.

Lisaks toimus meeskonnas paarilise vahetus. See on hetkes omamoodi olukord nii lapsepuhkuselt tööle naasvale kui teda asendanud õpetajale. Tunnen, et pean olema ise tugev ja eesku- jaks, et olla toeks mõlemale- õpetajale, heale meeskonnakaaslasele, keda ootavad uued väljakutsed ning kriisisituatsioonis tööd alus- tavale kolleegile, et aidata luua temalgi antud olukorras positiivne kontakt vanematega.

Ka vanematele tagasiside ja selgitustöö on olnud väga tihe. Lõi- me Trallide rühma distantsõppeks Facebooki kinnise grupi. Seal saame vanematega suhelda.

Hetkel on see väga oluline, sest kindlasti oli vanematel raske ko- dukontori töö ühildamine koolilaste koduõppe toetamisega. Pa- kume välja erinevaid tegevusi, kuidas kodus toetada või arendada oma lasteaiaealist last. Tegevused on planeeritud vastavalt eale ja lähtuvalt ealistest oskustest nt väike trall saab kodus olla abiline ja valmistada vanemaga tervislik salat või võileib; looduses ringi jalu- tades kujundada loodusmaterjalist tähti; olla loov ja filosofoerida teemal, millises kohas ja miks Aluoja juga kiiremini voolab... Aia- töödega seotud vanemad saavad lapsega panna kõrvitsaseemned mulda, korteriinimesed ajatada sibulapealseid aknalual.

Kuna lasteaias otsustasime kasvatada eri sorti kõrvitsalisi, siis Trallid said ülesandeks kasvatada suvikõrvitsat. Me oleme väga rõõmsad, et vanemad on ideed toetanud ja esimesed seemned on juba mulda pandud. Jääb vaid oodata, et taimed sirguvad suured ja tugevad ning saame need mõne aja pärast lasteaiatõueale kõrv- vitsaliste kasvupaika istutada. See kõik on avastusõpe ka ühele nel- ja-aastasele.

Õpetajana olen väga rahul, et vanemad on olnud tegevustes loovad, ei olda kinni etteantus, vaid on ise leidlikud koduseid va- hendeid leidma nt plastiliin, paber, toiduained... Vanemad posti- tavad laste poolt algatatud tegevusi ja vahvaid ettevõtmisi.

Palju tegutsetakse looduses. Samuti kaasatakse lapsi kevadis- tesse välitoimetustesse. Aktiivselt toetatakse tantsukooli tantsude ning kavade õppimist ja seda ikka nelja-aastase fantaasiat arvesta- des.

Väga vahva ettevõtmine oli Ively emal, kes meisterdas lapsega koju väikse väliköögi. Siiralt teeb rõõmu, et see, mida toimetame lasteaias, seda toetatakse ja rakendatakse ka kodus keskkonnas. Õpetajana saan aru, et tegelikult lapsed igatsevad lasteaeda tule- mist ja kohtumist oma sõprade- ja mängukaaslastega.

Õppisin tegema videot. Kuna vahetult enne kriisiolukorda käis külas Pipi Triinu Nõmmiste ja rääkis oma tantsuhobist ja tantsis koos lastega siis arvasin, et see on lastele heaks meenutuseks, kui- das meil üheskoos oli koos vahva lasteaiapäev! Valmis tore video ja see sai postitatud Trallide Facebooki gruppi.

Ma ei saa öelda, et selles olukorras olen kodukontoris aga dis- tantstööl küll. Palju on tegevust arvutis. Olen palju oskuslikum ja pidanud arendama endas digipädevusi, mis ühelt poolt tulnud va- jadusest tütre koolitükke omandada, kui minul vajadusest lasteaiatõuevusi põnevamaks muuta.

Paarilisega oleme igati valmis uuteks väljakutseteks ja arengu- teks. Selleks olen tutvunud erinevate üleslaetud veebiseminari linkidega ja paariline osales robotikaalastes veebinarides. Olen ennast rohkem kurssi viinud robotika vahenditega ja koostanud õppemängu.

Avatud tunniks koostasime õuesõppetegevuse konspekti. Meie aastaprojekti teemaks oli väärtuskasvatus. Projekti lõppfaasi oli planeeritud teeõhtu vanavanematega, mis kahjuks eriolukorra tõttu pidi ära jääma. Projekti esitlus tuli seetõttu ümber mõelda. Kaasasime lapsevanemaid projektiesitluse kokkuvõttesse: kasuta- da videoülevõtet, lapsesuud ja joonistusi.

Lisaks olen toimetanud laste arengukaartide ja -mappidega. Tegelenud enesenalüüsiga ja muude jooksvate dokumentidega. Tundub põnev osaleda esimesel Toila valla lasteaednike ühisel koosolekul Zoomi keskkonnas.

Hetkel pean ka väga oluliseks rühmameeskonna tööd ja omava- helist suhtlemist. Ilma selleta oleks väga raske toimetada. Oluline on info vahetamine ja ettepanekute tegemine ja teostamine. Kuna mina viibin n-õ eesliinil kriisirühmas, siis paariline toimetab rüh- ma juures välitöödel. On rohkem aega nendeks tegevusteks, mida varem laste kõrvalt oli raske teha või lükkusid mingitel asjaoludel edasi.

Siinkohal tänan Trallide lapsevanemaid väga mõistva suhtumi- se eest ja hoolimata raskustest toime tulla argipäevas ilma lasteaiatõue toeta. Kriis on olnud kõigile esmane kogemus ja nõudnud osa- pooltelt lisapingutusi. Kuid nagu öeldakse, mis ei tapa, teeb tuge- vaks! Ja kuidas vanemad on suutnud kodus toime tulla, leidnud la- hendusi last kodus hoida seades esikohale lapse ja oma pere tervise, see on suure tänu vääriline. Ootame juba siiralt, et saaksime naasta Naksitrallide lasteaiatõuepäeva tavarütmi! Lasteaed ilma laste naeru ja kikketa pole õige lasteaed!

Mõtted pani kirja Trallide õpetaja Jaana Koppel

Fotod: Trallide lapsevanemad

Toila vabatahtlikud külas Suurbritannia merepäästjatel

Perioodil 6.-11. märts osalesid 14 Toila, 1 Purtse ja 1 Narva-Jõe suu vabatahtlik merepäästja PRIA toel korraldatud õppekäigul Suurbritanniasse, RNLI (Royal National Lifeboat Institution) päästejaamadesse. Õppekäik oli osa kahe-aastasest ühistegevuste projektist, mida toetas Leader (Kirderanniku Koostöökogu) meede ning selle eesmärgiks peamiselt silmaringi laiendamine ja *capsize*-treeningul osalemine.

RNLI on Inglismaal üle riiklikult merepäästega tegelev vabatahtlik organisatsioon, kes lisaks merelt päästmisele tegeleb suuremates randades rannavalvaga ning on ehk isegi parim näide vabatahtliku merepääste võimekusest ja suutlikkusest maailmas. Merepäästejaamasid on Inglismaal ja Iirimaal kokku 238 ning neis on kokku üle 400 merepäästekaatri või -laeva. RNLI aastaelarve on võrreldav kolmekordse Päästeameti eelarvega Eestis ehk üle 200 miljoni eurot, millest ca 60% moodustavad pändused. Justnimelt, ühiskondlik jõukus Inglismaal on tasemel, kus inimesed ei pea oma maise vara püüdnud järeleelajatele ning saavad selle erinevatele heategevusorganisatsioonidele annetada. Olgu siinkohal veel mainitud, et selles mainitud aastaelarves on riikliku finantseerimise osa null, kogu eelarve kujuneb annetustest ja kogukondlikust toetusest. Aga nüüd juba konkreetsemalt edasi.

RNLI ALC ja ILC

Esimene tähekombinatsioon ALC täendab All-Weather Lifeboat Centre'it ehk laevahitustehast, kus valmivad suured ookeanivõimekusega merepäästelaevad ning mille ehitamise võimekuse on vabatahtlik organisatsioon enesele loonud eesmärgiga vähendada laevade ostmiseks seotud kulusid. Laevahitustehase ehitust toetati üle kogu Inglismaa ning see oli tõenäoliselt kõige suurem annetuskampaania ka RNLI ajaloos. Tehas avati 2015. Aastal ning võimaldab RNLI-l ehitada kuus merepäästelaeva aastas (maksumusega 2,2 miljonit naela igaüks) ning üleriigiline hinnangueline vajadus on 50 laeva järele. Kokkuhoid, mida isehitamise saavutatakse on ca 3 miljonit naela aastas. Sellist iseendale laevahitust ei toimu mitte kuskil maailmas, ka sellist võimekust ja süsteemsust mujalt maailmast väga ei leia, mistõttu on sellistel käikudel väga silmiavardav mõju. Tuurijuht kiitis, et neil on käinud tehases ka Formel 1 mehhanikud, kes on nähtuga ülimalt rahule jäänud. Kui kellelgi on plaanis Inglismaad külastada ja satub Poole'i, siis ALC tuurid on väikese tasu eest (5 £) kõikidele huvilistele kättesaadavad.

Teine tähekombinatsioon ILC tähendab Inshore Lifeboat Centre'it ehk taaskord laevahitust, kus valmivad RIB-tüüpi kaatrid ning mis asub Isle of Wight saarel, tunniajase praamisõidu kaugusel Southamptoni sadamast. ILC tehases toimub lisaks laevahitusele ka olemasolevate aluste uuendamine, mis RNLI mõistes tähendab, et kui alust on

Toila vabatahtlikud merepäästjad RNLI College treeningkeskuses. Fotod: erakogu

järjestikku kasutatud viis aastat, siis viiakse see ILC-sse ning kruvitakse küljest maha kõik vähegi kuluvad osad ning asendatakse uutega. Meie mõistes on ka need viie-aastased merepäästekaatrid täielikult uued, näevad ka uuevärsed välja ning tundub kohati isegi veidrana, et uuevärsed alused täieliku uuenduskuuri läbima peavad. ILC sattus meie programmi puhtalt seetõttu, et olime oma strateegia plaanis näinud pikemas perspektiivis ette uue aluse soetamise - ideaalis RNLI Atlantic 75, mida on siia-sinna Euroopasse varem müüdnud. Kui nüüd kohapeal selgus, et neil on kasutusel veel seitse sellist, mis sel aastal Atlantic 85 vastu välja vahetatakse, ei lasknud me oma ideel pikemat settida ning tegime algust omale uue merepäästekaatri soetamisega. Saime vajalikud kontaktid ja mõningase suhtluse järel oli meil hinnapakkumine olemas. Kuna RNLI müüb merepäästekaatreid ilma mootoriteta, siis võtsime Eestist kahele Yamaha 70 hj mootorile hinnapakkumise ja esitasime projekti Kirderanniku Koostöökogule (Leader meetmesse), kus veesõiduki soetamise toetusmäär on vaid 30%. Meil seisab ees suur väljakutse omafinantseeringu leidmiseks, kuna see ületab paarikümne tuhande piiri ning mis ühele mittetulundusühingule on selgelt väga suur summa. Meie tänane Boomeranger päästekaater VEGA on lähedal amortiseerumisele ning katkematu valmisoleku tagamise seisukohalt on uue päästekaatri soetamine olulise tähtsusega. Meie püstitajate hulga suurendamine on igal juhul tähtis ka selliste väljakutsete lahendamiseks.

Merepäästejaamade külastamine

Kohtusime oma õppekäigu jooksul kahe RNLI ja ühe n-ö iseseisva merepäästeühinguga, kes toimetab igapäevaselt asukohas, kus RNLI oma võimekuse tõstmist ette ei näe, kuid kus kogukond näeb siiski ette merepäästeüksuse olemasolu.

RNLI merepäästeüksus Poole's (Poole Lifeboat Station) on üks aktiivsemaid merepäästeüksusi, kuna sadam, kus nad asuvad, kuulub maailma suurimate

looduslike sadamate hulka, kus aktiivseid laevnikke on tuhandeid. Meie vastuvõtjad olid sedavõrd suure grupi vastuvõtust evelil ning jutuajamist jätkus plaanitud kauemaks. Üksusel on kasutusel ka Inglismaal ainulaadne ujuv paadimaja, kus kõik merepäästekaatrid tõstetakse ja hoitakse veest väljas ning mis on külastajatele avatud. Saime sealt häid näiteid mõtteid ja näiteid, kuidas paremini oma varustust hoistada ning oma tegevust avalikkusele tutvustada. Muljet avaldas nende suur liikmeskond ning erinevad n-ö osakonnad/vastutusalad, nt Community Safety Team, Family Support, Medical Advisors, Lifeboat Crew, Visits Team, Launch & Shore Crew, Fundraisers & Treasurer, Press Officer, Station Manager. Suurim väärtus selliste külastuste pu-

hul on need kontaktid, mis järele jäävad ning mida on võimalik alati edaspidi erinevatele küsimustele vastuste otsimisel kasutada.

RNLI merepäästeüksus Bembridge'is (Bembridge Lifeboat Station) on üks kallimalt ehitatud päästejaam Inglismaal. Üksus, kus on kasutusel suurem merepäästelaev asus Isle of Wight'i idapoolseimas otsas, Bembridge'i külas (4000 elanikku). Sealse paadimaja ehitusmaksumus oli ca 9 miljonit naela ning selle sees olev alus veel täiendavad 2,8 miljonit naela otsa. Õppekäigu programm oli seatud selliselt, et me saaksime tutvuda kahe üksusega, kus on peamiselt kasutusel RIB-kaatrid ning ka üksusega, kus on olemas suuremad alused. Üksustes, kus alused suuremad, on RNLI-s juba palgalised kaptenid. Seda juba ka seetõttu, et suu-

remad alused nõuavad igapäevast hoolt. Meid võttis vastu *coxwain* Guy Willings, kes tegi meile põhjaliku tuuri nii paadimajas kui merepäästelaevas. Paadimaja teeb eriliseks asjaolu, et see asub suure tõusu-mööna tõttu veepeinnast oluliselt kõrgemal ning päästelaev sõidab vette/väljakutsel mööda spetsiaalset slippi, mida mööda tõmmatakse alus naasmisel majja tagasi. Huvilistel tasub üksuse kohta googeldada. Oma atraktiivsuse tõttu on üksus vast ka kõige külastatavam RNLI üksus Inglismaal, pilt järgnevalt.

Capsize-treening

Capsize-treening on üks peamisi tegevusi, mida RNLI-sse Inglismaal tegema läksime. Meie liige Mehis Luus oli selle kord rahvusvahelise meeskonnavahe-

seetõttu see ka oluliseks programmi osaks sai. Treeningu üks olulisemaid osasid oli RIB-kaatri basseinis ümber- ja tagasikeeramine. Aga alustame taustast.

RNLI College'i juures Poole'is asub ka treeningkeskus. Tegemist on suure basseiniga, kus on võimalik tekitada kuni kahe-meetriseid laineid, tuult, vihma, pimedust, tormi, äikest jpm. Ehk siis võimalik viia sisetringimustes olud väga sarnasteks sellega, millised need võivad olla ookeanil. Kui kõik klassikalised harjutused, mida seal basseinis tehakse, kuuluvad ka Eestis vabatahtliku merepääste baaskoolituse sisse, siis nende pärast ei oleks me teed Inglismaale ette võtnud. *Capsize*-treening on spetsiifiline harjutus, mida meie lähinaabrite juures väga ei tehta. Ja kuna üks korralik merepääste õppekäik peab lõppema vees, siis just selle treeningu otsustasimegi PRIA toetuse toel n-ö sisse osta.

Treeningu maksumusest lähtuvalt saime seda võimaldada vaid kaheksale, ülejäänutel õnnestus seda pealt vaadata ning kogemuse saanute tagasisidest ühtteist kõrva taha panna. *Capsize*-treening imiteerib olukorda, kus suure tormiga RIB-kaater ümber läheb ning kuidas on seda siis võimalik tagasi töökorda seada. Paraku ei ole võimalik saadud kogemust üks-ühele meile ümber tõsta, kuna meie tänaseid kaatreid ei ole võimalik ümbermõeldu korral enam tagasi pöörata (RNLI-s on selleks arendatud spetsiaalsed seadmed).

Fundraising kohtumine

RNLI Inglismaal on maailma parim näide kogukonna kaasamisest ja annetuste kogumisest. See, millise professionaalsusega seda tehakse, teeb silmad ette väga suurtele korporatsioonidele. Õppekäigu lõpetasime kokkulepitud kohtumisega RNLI *fundraising* meeskonnaga, õigemini väikese osaga sellest meeskonnast. Eesmärgiga saada ka oma tegevuse juurde rohkem neid inimesi, kes väärtustavad ja toetavad vabatahtliku merepääste arengut oma kogukonnas. Saime kinnitust, et meie püstitajate statuut on samm õiges suunas ning saime kõvasti indu juurde tublide toetajate hulga suurendamiseks.

Meie jaoks on oluline välja tuua, et kõik õppekäiguga seotud kulud kaeti PRIA projektist ning osalejate omavahenditest. Oleme ka varem oma liikmetele õppekäike korraldanud ning alati lähtunud põhimõttest, et kulud kaetakse osalejate poolt, mitte ühingu eelarvest, mis on ennekoike mõeldud katkematu väljasõidu tagamiseks ja vabatahtliku merepääste arendamiseks meie regioonis. Loodame ka järgnevat Toila valla lehtedes oma tegevusest kogukonnale rohkem rääkida ning eriolukorra lõppedes plaanime teha eraldi päeva, mil avame Toila sadamas oma ukseid ning näitame, demonstreerime ja tutvustame lähemalt vabatahtliku merepäästega seonduvat. Seniks aga pane „Like“ või „Meeldib“ meie Facebooki lehel!

Atlantic 75 merepäästekaater, mille sarnase soetamiseks ühing hetkel suuri pingutusi teeb.

